

limka[®]

INFORMAČNÝ MAGAZÍN MESTA LEVOČA

MÁJ 2023

levoča[®]

stiahnite si magazín
LIMKA v PDF cez QR Code

DEŇ ČERVENÉHO KRÍŽA

24. 5. 2023 OD 8:00 DO 12:00

MOBILNÝ ODBER KRVÍ

pre každého návštevníka je pripravené
MERANIE TLAKU

MERANIE HLADINY CUKRU

UKÁŽKA PRVEJ POMOCI

www.ocmadaras.sk

MÓDNA MÁNIA **26. 5. 2023**

V Madarase vypukne
MÓDNA MÁNIA.

Úlohou súťažiacich bude v časovom
limite dvoch hodín vyskladať najkrajší outfit
o ktorom následne budú hlasovať ľudia
prostredníctvom „páči sa mi to“ na našej
facebookovej stránke.

Najkrajší outfit bude odmenený zaujímavými
cenami.

OBSAH

str. 3

Miesto v mojom meste

str. 4 - 5

Oslavy sviatku Dňa matiek
v dejinách Levoče

str. 6 - 7

Materstvo je nádherné životné obdobie,
každá žena ho však prežíva inak

str. 7

30 rokov činnosti
nemocničnej lekárne v Levoči

str. 9

Dopravné obmedzenia
počas cyklistických pretekov
ORLEN Veľká cena národov 2023

str. 9

Z činnosti mestskej polície
v marci 2023

str. 9

Zmena organizácie dopravy
v meste Levoča

str. 10 - 11

ZÁUJMY / KOMUNITY

str. 12 - 14

Radnica očami generálnej
architektky projektu obnovy
Ing. arch. Magdalény Janovskej

str. 14

eLEJ v máji nekoší 2023

str. 15 - 17

Rekonštrukcia budovy historickej radnice
prepisuje históriu nášho mesta

str. 18

Kultúra v Levoči

str. 22 - 23

Suržinova zbierka V ťahu hrobov
v druhom vydaní

Fotografia na obálke
zdroj Spišský archív

Miesto v mojom meste

V máji sa na mesto pozrieme očami Mgr. Branislava Mindáša, rodeného Levočana, ktorý si odiaľ iba odskočil na štúdiá a po krátkom pobyte v zahraničí sa vrátil domov. Od roku 2009 pôsobil ako v riaditeľ Správy účelových zariadení a po reorganizácii Technických služieb dnes riadi okrem športovísk a ich infraštruktúry aj cestné komunikácie, odpad, cintorín či verejné osvetlenie.

Už od detstva viedli kroky pána riaditeľa Technických služieb najmä na športoviská, množstvo času trávil na bývalom hádzanárskom ihrisku za futbalovým štadiónom, v areáli Gymnázia JFR, kde bola hádzanárska plocha, alebo v športovej hale na Francisciho ulici.

„Rodičia ma viedli k športu, pohyb je mojou životnou filozofiou. Dnes už majú Levočania k dispozícii iné, novšie športoviská, ale areál starého futbalového ihriska, kam ma môj otec často brával, sa najviac spája s mojim detstvom. Novší cyklistický chod-

ník som využíval na korčuľovanie. Navyše, dnes vedie do nového areálu priehradu, ktorý sa nám podarilo minulý rok otvoriť. Verím, že nadchádzajúca letná sezóna sa na Žabej ceste vydarí.“

Plochu pôvodného futbalového ihriska často využívajú školy, rodiny s deťmi i rekreační športovci. Malé zachytané parkovisko, verejné ohnisko i lavičky sú pripomienkou dávnych podnikových guľášov, ktoré si mnohí pamätáme. Obyvatelia sídliska a blízkych dvoch rezidenčných oblastí už potrebujú iba viac teplejších jarných dní.

Ďakujeme za tip. Májový kalendár nám dopraje dva predĺžené víkendy, dôležitou a počtom medzinárodných pamätných dní vyniká. V nás zarezovali Deň matiek (14. máj) - venujeme sa mu cez optiku histórie, poézie i medicíny - a Medzinárodný deň múzeí (18. máj), ktorý si s nami pripomenú a oslávia obe levočské múzeá, galéria aj knižnica. Jedna z dominant levočského námestia sa práve chystá zažiť na verejnosti v nevídanej podobe. Prečítajte si o rekonštrukcii radnice aj jej chystanom otvorení. Či už budete oslavovať Deň víťazstva nad fašizmom, Svetový deň rodiny či Európsky deň národných parkov, nech vášmu máju dominuje láska.

redakcia

Informačný magazín mesta Levoča LIMKA. Vydávané a rozširované na území mesta Levoča. Vychádza jedenkrát mesačne, k 1. dňu v príslušnom mesiaci. **Vydáva:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321. Ročník VIII., číslo 5. NEPREDAJNÉ. Náklad: 4400 kusov. EV 5295/15, ISSN 2453-7055. **Grafická úprava a sadzba:** Bc. Vladimír Malák. **Inzercia:** Mesto Levoča. **Tlač:** ProfiPrint, s.r.o., Levoča. **Redakčná uzávierka 20. deň v kalendárnom mesiaci.** V prípade, ak deň redakčnej uzávierky LIMKY prípadne na sobotu, nedeľu, sviatok alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom na dodanie podkladov je najbližší pracovný deň. Nevyžiadané materiály a fotografie nevraciam. Vydavateľ si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie, prípadne na neuverejnenie príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za obsah doručenej inzercie. **Zodpovedný redaktor:** JUDr. Pavol Papcun. **Výkonný redaktor:** Bc. Vladimír Malák. **Jazyková korektúra:** Eva Mališková. **Redakčná rada:** Mgr. Anna Babicová, Mgr. Kamil Tomaškov, Bc. Vladimír Malák, Mgr. Eva Mališková, PhD. **Adresa redakcie:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla č. 4, 054 01 Levoča. Tel.: 053 451 2467. Príspevky posielajte na adresu: limka@levoca.sk. Za prípadné tlačové chyby sa ospravedľujeme. Informácie pre dotknutú osobu o prevádzkovateľovi a spracúvaní osobných údajov sa nachádzajú na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.eu/gdpr.pdf alebo ich možno získať na mailovej adrese zodpovednaosoba@levoca.sk a telefónnym číslom 0911 617 444.

V mnohých kultúrach sveta je oslava dargyn života venovaná druhej májovej nedeľe. Hoci nemá status celonárodného sviatku, nesie však v sebe dôležitú historickú hodnotu.

V tomto májovom vydaní Limky venujeme priestor mamám a starým mamám v historickom priereze slávenia Dňa matiek v Levoči, poetickým slovom z pera Levočana Dr. Jána Lička a odborným pohľadom na náročnosť prvotnej fázy materstva zo strany klinických psychologičiek z levočskej nemocnice.

Milé mamky, starké, babky, nech je okrem nedele 14. mája aj ďalších 364 dní pre vás sviatkom!

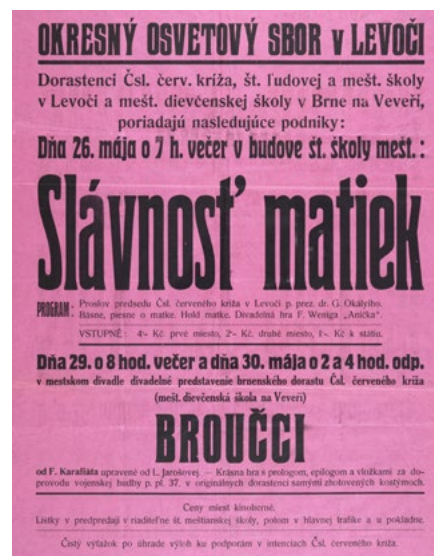
Oslavy sviatku Dňa matiek v dejinách Levoče

Druhá májová nedeľa už tradične patrí Dňu matiek, aby sme si pripomenuli tie najdôležitejšie ženy v našom živote. Deň matiek je dňom, keď sa vzdáva úcta matkám a materstvu. Je oslavovaný v rôzne dni na mnohých miestach po celom svete. Prvýkrát bol verejne slávený v roku 1908 v Amerike a v roku 1914 vyhlásil vtedajší americký prezident Woodrow Wilson prvú oficiálnu oslavu Dňa matiek ako celonárodného sviatku. Tento sviatok sa na územie Československa dostal až v roku 1923. Pričinila sa o to Alica Masaryková, dcéra prezidenta T. G. Masaryka. Dátum osláv nikdy nebol presne daný, v Levoči prebiehali oslavy kedykoľvek v priebehu mája.

Prvýkrát sa stretávame s oslavou Sviatku matiek v Levoči v roku 1929. Menšia slávnosť je zaznamenaná v kronike Rímsko-katolíckej ľudovej školy chlapčenskej 12. mája, kde boli pozvaní rodičia a program bol vyplnený recitáciami a spevom žiakov. Aj Okresný osvetový zbor v Levoči s doras-

tencami Československého červeného kríža, Štátnej ľudovej a meštianskej školy v Levoči a hostom - Meštianskou dievčenskou školou v Brne - pripravili 26. mája Slávnosť matiek v budove Štátnej meštianskej školy v Levoči s recitačným programom a divadelnou hrou „Anička“.

V roku 1931 začalo organizovať slávnosti Dňa matiek Zemské ústredie starostlivosti o mládež na Slovensku, a to prostredníctvom okresných pobočiek, školských inšpektorátov a správou jednotlivých škôl, pričom boli zapojené do príprav aj všetky miestne spolky. V nasledujúcom roku už prebiehali oslavy 29. mája za účasti všetkých miestnych škôl, spolku slovenských žien Živena, miestneho odboru Matice slovenskej aj Československého červeného kríža. Slávnosť pripravená miestnym odborom starostlivosti o mládež sa mala uskutočniť v mestskej záhrade, ale pre nepriaznivé počasie musela byť presunutá do veľkej dvorany hotela Tatra (dnes budova

divadla). Žiactvo sa zišlo na dvore štátneho reálneho gymnázia, odtiaľ išiel sprievod s alegorickým vozom po celom hlavnom námestí do hotela Tatra. Slávnostnú reč predniesol profesor Ján Zaic a potom žiaci všetkých slovenských škôl odprezentovali básne, spevy a tance. Spoluúčinkovala aj vojenská hudba pešieho pluku č. 37. Bufet usporiadal spolok slovenských žien Živena. Vstupné na slávnosť bolo dobrovoľné a výťažok sa použil na dobročinné ciele. V ďalších rokoch prebiehali slávnosti Sviatku matiek v Levoči v podobnom duchu, pričom sa sprievod, ktorý tvorilo niekedy až 2000 detí všetkých levočských ľudových, meštianskych, stredných škôl a učiteľského ústavu, zastavil pri bývalom župnom dome a vypočul si prejavy o význame tohto dňa. Na promenáde si mohli účastníci vypočuť koncert vojenskej hudby a popoludní sa opäť v budove hotela Tatra konala akadémia s bohatým programom.

Vznik Slovenského štátu priniesol aj zmenu

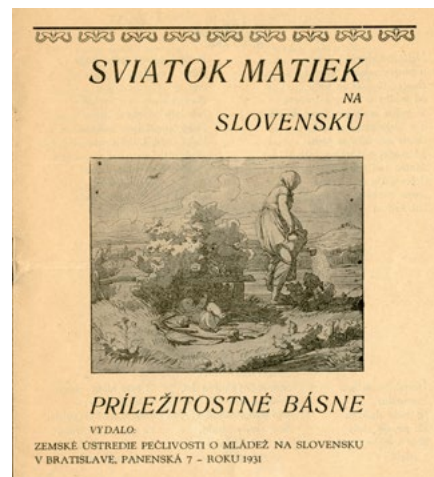
Alegorický voz pri oslave Dňa matiek 29. mája 1932.

Zdroj: Spišský archív v Levoči, Kronika Rímsko-katolíckej chlapčenskej ľudovej školy v Levoči.

Deň matiek v Levoči v roku 1946.

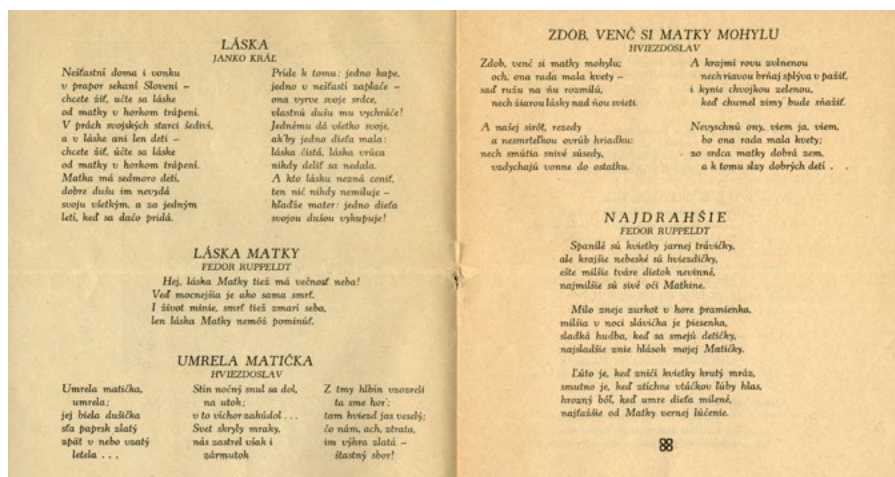
Zdroj: Spišský archív v Levoči, Kronika Rímsko-katolíckej dievčenskej ľudovej a meštianskej školy v Levoči.

názvu osláv Dňa matiek. V roku 1940 totiž všetky kultúrne spolky usporiadali v Levoči oslavy Dňa slovenskej rodiny s totožným programom ako predchádzajúce roky. V rokoch 1941 až 1943 bol veľkolepý program osláv za spolupráce škôl usporiadaný nielen Okresnou starostlivosťou o mládež, ale aj Hlinkovou slovenskou ľudovou stranou a bol spojený s dňom Hlinkovej mládeže.

Po druhej svetovej vojne sa opäť levočské školy a spolky s radosťou vrátili k organizovaniu rôznych štátnych sviatkov, medzi ktorými nechýbali ani oslavy venované matkám. Už v roku 1946 patril Deň matiek medzi najväčšie oslavy s množstvom divákov. Slávnostný sprievod idúci mestom tvorili pestrofarebné krojované skupinky detí - námorníkov, chlapcov s valaškami, kuchárov, kolobežkárov, vojakov so šablami, dievčatami s kočíkmi a pritom niesli transparenty s nápismi o matke. Všetky žiačky dievčenskej meštianskej školy boli vyobliekané v červených šatách. Popoludní v mestskom divadle prebehla slávnostná akadémia, na ktorej každá škola vystúpila s jedným bodom programu.

Po februárovom prevrate v roku 1948 sa

oslavoval Deň matiek len do roku 1950. Po nástupe komunistického režimu bol postupne tento sviatok nahradený marcovým Medzinárodným dňom žien. Tradícia Dňa matiek bola obnovená až v roku 1989, keď sa začal oslavovať každoročne v druhú májovú nedeľu. V Levoči však už nemal taký veľký slávnostný celospoločenský rozmer ako v období prvej Československej republiky.

PhDr. Slávka Sámelová
Spišský archív v Levoči

foto: Zdroj - Spišský archív v Levoči

Ján Ličko:

Matkina láska

Na každej strane každého lista
v knihe života každej mamy
priam žiari láska oddaná, čistá –
obraz drahokamov dôverne známy.

Osud však k matkám býva nemilý.
Trápia ich krivdy, dietok omyly.

Láska do krajnosti obetavá –
dar nebies, hodnoty zázraku.
Nehľadiac na seba všetko dáva
a zrejme nie iba pre vďaku.

Osud však k matkám býva nemilý.
Trápia ich krivdy, dietok omyly.

Hoc s bôlom, vie prijať srdca rany,
cynizmus, úsmev pohrdavý
aj zneváženie láskavých dlaní.
Tá láska nikdy nepolaví!

Osud však k matkám býva nemilý.
Trápia ich krivdy, dietok omyly.

Skupinka námorníkov v sprievode na oslavách Dňa matiek v roku 1949.

Spišský archív v Levoči, Kronika I. národnej školy v Levoči.

Materstvo je nádherné životné obdobie, každá žena ho však prežíva inak

Keď sa žena stane matkou, je to jedna z najväčších životných zmien. Hneď po narodení dieťaťa sociálne siete zaplavia fotky či miery bábätká. Hoci je to navonok nádherná chvíľa, každá žena túto situáciu spracováva inak. Niektoré môžu cítiť zaplavujúcu radosť, ďalšie obavy či neistotu – aj to, prirodzene, k tak veľkej zmene patrí. Neskôr, pri výchove detí, sa tiež stretávajú s mnohými skúškami. Prinášame vám rozhovor so psychologičkami Nemocnice Agel Levoča, Mgr. Monikou Hasajovou a Mgr. Zuzanou Bizubovou, o pocitoch, ktoré so sebou materstvo prináša, aj o tom, ako sa s nimi popasovať.

Vrávi sa, že keď sa žena stane matkou, je to najkrajšia chvíľa v jej živote. Nie každá to však prežíva rovnako. Je to predsa len veľká životná zmena, ktorá môže so sebou priniesť rôzne pocity. Ako rôzne to môžeme prežívať?

Nie všetky sme rovnaké, nie všetky zdieľame rovnaké životné okolnosti alebo máme rovnako uspokojené potreby. Inak ho bude prežívať žena, ktorá má zázemie - materiálne či emocionálne, inak niekto, komu to chýba. Inak niekto, kto si to praje, inak, koho to prekvapilo. Ten zoznam je nekonečný.

Žena po pôrode prechádza aj veľkými hormonálnymi zmenami. Môžeme si trochu porozprávať o tom, čo je popôrodné blues, popôrodná depresia a popôrodná psychóza a spoznať základné rozdiely?

Hormonálne zmeny matiek súvisia s emocionálnymi výkyvmi a výrazne ovplyvňujú psychiku. Emocionálne výkyvy môžu mať rôznu intenzitu aj charakter. Dopredu môžeme tušiť, ktoré ženy budú pravdepodobne ohrozené kolísaním nálady z dôvodu hormonálnych zmien po pôrode. Zjednodušene možno povedať, že ide o ženy, ktoré z minulosti poznajú depresívne rozlady v období pred menštruáciou. Pokles hlavných hormónov pred menštruačným krvácaním je takou malou ukážkou toho, k čomu potom dochádza v prvých dňoch po pôrode, lenže v mnohonásobne väčšom rozsahu. Okrem vplyvu hormónov sa stretávame s neistotou v roli matky najmä u prvorodičiek, ktoré boli úzkostnejšie aj predtým. Niekedy sa u žien môže vzťah k novonarodenému dieťaťu vytvárať pomaly aj vplyvom stresu spojeného s pôrodom. Iné ženy

zas môže láska k dieťaťu paralyzovať – desí ich predstava, že by nejakým spôsobom mohli tomuto krehkému dieťaťu ublížiť. Mamičky, ktoré sa trápia, že ich láska k dieťaťu nezaplaví hneď (a je ich takých veľa), majú potom z toho silné výčitky svedomia. Môže to byť pre novú mamu veľmi máťúce. Je to však v poriadku, vzťah potom vždy naskočí po tom, keď opadne prvotný stres. Už samotné tehotenstvo aj pôrod môžu sprevádzať traumatické zážitky, z čoho sa môže následne rozvinúť posttraumatická stresová porucha, ktorá sa prejavuje flashbackmi na traumatickú udalosť, opakovanými neodbytnými myšlienkami či pocitmi úzkosti a znepokojenia (Greekin, 2014). To vedie k vyhýbavému správaniu, napr. aj nechuti počať ďalšie bábätko. Okrem pôrodu a popôrodných telesných zmien sú emočné výkyvy spojené s adaptovaním sa na najväčšiu zmenu v životnom štýle ženy – na bábätko. Šestonedelie nemusí byť tým najkrajším obdobím v živote matky, ale rozhodne je tým najzraniteľnejším. Podľa štúdií okolo 50 – 80% matiek postihne popôrodné „baby blues“ – výkyvy nálady, problémy so spánkom, úzkosť, emočná nestabilita, prípadne znížená chuť do jedla (Bass, 2018). Tieto stavy pretrvávajú 2 týždne, ak neodznajú, nastupuje popôrodná depresia. Tá sa vyskytne u cca 13 až 20% žien po pôrode (Bass, 2018). Prejavuje sa častými myšlienkami o zlyhaní v roli matky, obviňovaním sa, nechutenstvom, únavou, letargiou, poruchami spánku. Popôrodná alebo laktálna psychóza je napriek relatívne nízkemu výskytu veľmi závažný stav, ktorého skoré rozpoznanie je kľúčové nielen vo vzťahu

k zdraviu matky, ale aj novonarodeného dieťaťa. **Má viac podob.** Niektoré sú podobné **epizodám maniodepresívnej psychózy** s atakmi depresie, apatie, halucináciami a po nej nastupuje atak eufórie, podráždenosti až agresivity. Typické sú **poruchy pamäti, strata kontaktu s realitou a ďalšie psychotické prejavy**, ktoré môžu ženu i jej dieťa ohroziť na zdraví i živote. Tu by zmeny malo zachytiť okolie, keďže žena si svoj stav neuvedomuje.

Akú úlohu v podpore a pomoci žene/mame zohráva jej rodina a blízki v začiatkoch i neskôr? Čo by ste rodinám poradili? Ako napríklad novopečenej mame pomôcť prekonať pocity obáv, strachu, zlyhania? Lebo aj to my, mamy, prežívame.

Novopečená mama je úplne orientovaná na svoje bábätko, je odhodlaná robiť preň všetko a dokonale. Ako superhrdinka chce mať všetko upratané, navarené, vybavené. Jej potreby tak často idú do úzadia, a to je priestor pre partnera a rodinu. Pomôcť môžu zabezpečením praktických vecí v domácnosti, ale aj podelením sa o emočný stres, obavy, nedokonalosti, bezmocnosť. Tak si mamička môže vydýchnuť i oddýchnuť, nabiť baterky. Spokojná mama je základným predpokladom pre spokojnú rodinu a zdravý vývin detí.

Vrávi sa, že rodič nemusí byť dokonalý, stačí vraj byť dosť dobrý rodič a naše deti budú šťastné. Ako na seba neklásť príliš veľké nároky a ako sa zmieriť s pocitom zlyhania?

Rodičovstvo nie je jednoduché a žijeme v spoločnosti s obrovským tlakom na výkon a s honbou za dokonalosťou, ktorá nie je reálne dosiahnuteľná. Rodičovstvu sa nikde neučíme, učíme sa vlastnou skúsenosťou,

a to prináša i chybovosť a omylnosť. V krízach objavujeme svoje limity, ale aj možnosti vlastnej premeny. A nakoniec sme modelom pre svoje deti. Ak vidia, že ani pre nás to niekedy nie je ľahké, že aj my sa mýlime a je to v poriadku, dovoľia si to na objavnej ceste životom i ony, dovoľia si experimentovať, skúšať, hľadať. Prináša to so sebou viac skúseností i celkovej odolnosti a nakoniec i pestrosti v živote.

Materstvo sa spája aj s tým, že mnohí veľmi radi v tejto oblasti dávajú mamám „dobré mienené rady“. Ako sa s týmito popasovať?

Asi sa poďakovať, iní to s nami pravdepodobne myslia dobre a snažia sa pomôcť, robia to najlepšie, ako vedia. To, čo hovoria, môže byť i zdrojom, môže priniesť niečo nové, na čo som nemyslel, čo som nepočul, nevyskúšal, ale každý sme originál a vytvárame život ako originál, tak máme i právo povedať: „Ja to mám inak, toto mi nesedí, chcem to skúsiť takto, toto u mňa nezabere...“

Často sa stretávame aj s tým, že ak sa žena postážuje, že je povinnosťou na ňu „veľa“, dostane odpoveď „Nestažuj sa, veď máš zdravé deti...“ Prečo je dôležité pre ženu niekomu sa vyrozprávavať v bez-

pečnom prostredí aj z bežných starostí? Je dôležitá aj v tejto oblasti psychohygieny?

Vzťahy, v ktorých sa cítime „cítiteľ“ druhou osobou, keď vnímame, že druhý chápe a rešpektuje náš vnútorný svet, našu myseľ, sú základnými kameňmi duševného zdravia. Vďaka tomu, že máme jeden druhého, sme prežili. Keď sa na druhého napojíme, vytvárame rezonanciu, keď rezonujeme, vzájomne si lepšie uvedomujeme pocity toho druhého, ale i svoje vlastné. Dokážeme tak vytvárať súcitnú komunikáciu naplnenú empatiou a záujmom. Toto napojenie je základom pre každý zdravý vzťah, v ktorom panuje vzájomný rešpekt, láskavosť a súcit. Rešpekt znamená, že cítime rozdiely medzi sebou a druhými, rovnako znamená, že pracujeme na rozvoji prepojenia bez ohľadu na rozdielnosti. S láskavosťou vzájomne cítime svoju citlivosť i zraniteľnosť a vytvárame priestor, kde môžeme byť autentickí. Už samotné „Nestažuj sa“ o naladení nehovorí a adresátovi prináša skôr odkaz: „Si divný, nie o.k., čo chceš?“

Kedy by žena mala spozornieť a možno vyhľadať odbornú pomoc? Aká je cesta k psychológovi a čo človek absoljuje v začiatkoch?

Vyhľadať pomoc by mal každý, kto má po-

cit, že je toho priveľa, je to nad sily, ovplyvňuje to náladu i každodenný život. Najbližší ľudia nemusia byť schopní poskytnúť dostatočnú podporu a doterajšie spôsoby zvládania nám neprinášajú úľavu alebo sú len ďalším zdrojom komplikácií. K psychológovi a psychiatrovi sa dá objednať aj bez výmenného lístka. Sú to odborníci zaoberajúci sa duševným zdravím a každý disponuje vlastnými metódami práce. Každý by mal byť schopný manažovať klienta podľa jeho individuálnych potrieb. Často pracujú ako tím. Najpodstatnejším rozdielom je, že psychiater je lekár a má k dispozícii aj farmakologickú liečbu, psychológ alebo psychoterapeut má k dispozícii psychologické metódy a techniky. Ak sa u ženy po pôrode popôrodné blues prehĺbi a nestačí už podpora blízkych, vhodné je vyhľadať odbornú pomoc psychoterapeuta. U ťažších foriem, ako sú popôrodná depresia a popôrodná psychóza, je nevyhnutné čo najskôr vyhľadať psychiatrickú pomoc s cieľom dosiahnuť uzdravenie aj za pomoci psychofarmák, po prvotnom medikamentóznom zaliečení je to vhodné kombinovať taktiež aj s psychoterapeutickou pomocou.

**Zhovárala sa
Mgr. Vladimíra Novotná Čajová.**

30 ROKOV ČINNOSTI NEMOCNIČNEJ LEKÁRNE V LEVOČI

Nemocničná lekáreň v Levoči bola otvorená 1. 3. 1993. Od roku 1820 boli v Levoči dve lekáreň – „K Hadovi“ a „U Leva“. Nemocnica bola slávnostne otvorená 14. októbra 1900 a Spolok spišských lekárov a lekárníkov založil v roku 1863 kežmarský lekár Gregor Tátray.

K vzniku nemocnice pomohol najmä veľký dar váženého občana Levoče – Gustáva Hermana vo výške 200 000 florénov (100 000 florénov na nemocnicu a 100 000 florénov na sirotinec).

Nemocnica postupne nadobudla 512 lôžok, ale nikdy nemala svoju lekáreň.

V roku 1971 bol zavedený presný systém dodávania liekov do nemocnice. Polovica oddelení bola pridelená jednej lekární a druhá polovica druhej. Lekáreň U Leva navyše pre celú nemocnicu i pre pacientov na recepty zabezpečovala i dodávala zahraničné lieky, bola i veterinárnou lekárnou.

V roku 1987 objekt, v ktorom bola v prenájme lekáreň U Leva od roku 1962, bol ponúknutý na predaj OÚNZ v Spišskej Novej Vsi. Cena celej budovy pozostávajúcej z 2 poschodí i priestrannej pivnice bola 124 000 Kčs. Okresný lekárník

RNDr. Zoltán Černík odmietol kúpiť tento objekt. V januári 1988 odkúpilo mesto tento objekt a bezplatne ho odovzdalo Štátnemu archívu. Tým bola lekáreň U Leva v Levoči zlikvidovaná. V meste ostala v činnosti len jedna lekáreň. Lekáreň U Leva nebola súkromnou lekárnou, patrila do Lekárskej služby Spišská Nová Ves, Fabiniho 11, okresný lekárník RNDr. Zoltán Černík. Lekárska služba sa nepostarala, čo s lekárnou bude, jednak hrozilo preexpirovanie liekov a prácu stratilo šesť pracovníkov, nebolo poskytnuté žiadne materiálne ani odborné riešenie. Žiadny návrh neprišiel.

Na návrh kolegyne PhMr. Heleny Štubňovej zo Spišskej Novej Vsi bola RNDr. Odetta Petrociová 20. októbra 1992 menovaná ministrom zdravotníctva MUDr. Viliamom Soboňom za riaditeľku Lekárskej služby okresu Spišská Nová Ves.

Minister MUDr. Soboňa dal pokyn Lekárskému oddeleniu, že je možné nemocniciam vystornovať všetky pohľadávky. To mi prišlo veľmi vhod. Vystornovala som všetky pohľadávky NsP v okrese. Všetky nemocnice na Slovensku mali svoje lekáreň, výnimkou bola iba Levoča so svojimi 512 lôžkami. Prosila som vtedajšieho riaditeľa NsP MUDr. Mariána Papcuna, aby uvoľnil priestory a ja dodám zariadenie i lieky vhodné použiť v nemocnici, ktoré som si ešte i doobjednala. Riaditeľ MUDr. Marián Papcun uvoľnil prízemie slobodárne i nový vchod, a tak sa všetko sťahovalo. Ako okresná lekárnica som sa i na jeho návrh stala vedúcou tejto lekárne. Všetci pracovníci z lekárne U Leva sa stali pracovníkmi NsP Levoča. Bola som nesmierne spokojná, že i NsP Levoča konečne mala svoju lekáreň.

NsP Spišská Nová Ves vyjadrovala svoj názor na ministerstve zdravotníctva, že lekáreň NsP Levoča nevznikla právne na správnom podklade. Vznik lekárne sme išli zdôvodniť na Ministerstvo zdravotníctva, a to zástupca riaditeľa NsP Levoča, ekonóm NsP Levoča a ja, okresná lekárnica. Dostali sme kladné vyjadrenie.

**RNDr. Odetta Petrociová
Lekáreň U Leva**

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

**Významné životné jubileum
v mesiaci apríl 2023 oslávil:**

87 rokov
František Gabáni

**Významné životné jubileá
v mesiaci máj 2023 oslávia:**

87 rokov
Anna Starigazdová

83 rokov
Ondrej Kršiak
Marta Štramová

80 rokov
Mária Džuganová

79 rokov
Emília Marušáková

78 rokov
Mária Hámorová

77 rokov
Štefan Rovder

76 rokov
Stanislav Čurilla
František Puhalla
Anna Vilmanová

75 rokov
Božena Jurašková

70 rokov
Ján Bartko
Anna Gernátová

**Všetkým oslávencom srdečne
blahoželáme, prajeme pevné zdravie
a veľa životného optimizmu
do ďalších rokov života.**

Vitajte medzi nami

Kristián Kopkáš
Martina Tomaškovičová

Manželstvo uzavreli:

Roman Polák a Alena Kalejová
Milan Šoltis a Mária Šoltysová

Opustili nás:

Emil Dravecký, rok nar. 1939
Ing. Jozef Gallovič, rok nar. 1944
Anna Kuricová, rok nar. 1953

Mgr. Darina Krajňáková,
oddelenie OaVP

OSLAVY * KARY

Spoločenská miestnosť (oproti bazilike, Nám. Majstra Pavla 19)
30-110 osôb
Vlastná studená a teplá kuchyňa
Priamo na prevádzke
Rezervácie: 0948 030 545, 0948 700 522
Facebook: planetalevoca
Stačí sa rozhodnúť (Pia - Sob 12:00-02:00 hod.)

PLATENÁ INZERCIA

NAJVÝHODNEJŠIE POISTENIE

VOZIDIEL
DOMÁCNOSTI
PODNIKATEĽOV
NEHNUTEĽNOSTI

**11 POISŤOVNÍ
NA JEDNOM MIESTE**

*Vaša spokojnosť
a istota.*

VLADIMÍR ŠTEFAŇÁK
0918 429 395
VETROVÁ 5 - LEVOČA
Merkury Broker - Levoca
poistenie-levoca.sk
le.kancel@gmail.com
le@merkurybroker.sk

**STÁLE NA PÔVODNOM MIESTE
POD PIZZÉRIOU OPROTI
DAŇOVÉMU.**

Merkury Broker
VÁS PRIATEĽ PRI POISTENÍ

PLATENÁ INZERCIA

PLATENÁ INZERCIA

Prijmem brigádničku na 4 hodiny do kvetinarstva
(Dom smútku Levoca).
Info: 0905 529 061

Dopravné obmedzenia počas cyklistických pretekov ORLEN Veľká cena národov 2023

V súvislosti so štartom 3. etapy medzinárodných cyklistických pretekov ORLEN Veľká cena národov 2023 na Námestí Majstra Pavla dňa **od 25. 5. 2023 od 20.00 hod. do 26. 5. 2023 do 12.00 hod.** bude zavedený osobitný dopravný režim v meste Levoča.

Dopravné obmedzenia sa dotknú najmä Námestia Majstra Pavla, ktoré bude uzatvorené, a s čiastočným obmedzeniami je potrebné počítať aj na Košickej a Novej ulici.

Dopravné obmedzenia:

- od 25. 5. 2023 (štvrtok) od 20.00 hod. do 26. 5. 2023 (piatok) do 12.00 hod. bude uzatvorené Námestie Majstra Pavla,
- dňa 26. 5. 2023 bude vjazd na Košickú ulicu umožnený motorovým vozidlám, ktoré budú označené povolením vydaným hlavným organizátorom pretekov, obyvateľom, ktorí majú v dotknutej časti mesta Levoča (Košická ulica, Námestie Majstra Pavla, Ružová, Vetrová, Kláštorská, Špitálska, Mäsiarska...) trvalý, resp. prechodný pobyt, majiteľom nehnuteľností, zásobovacím vozidlám, ubytovaným v súkromnom zariadení, organizátorom podujatia a záchranným zložkám,
- dopravné obmedzenia sa dotknú dňa 26. 5. 2023 aj miestnej komunikácie na Novej ulici, kde nebude umožnené parkovanie motorových vozidiel z dôvodu zaistenia bezpečného priebehu pretekov,
- pre parkovanie autobusov návštevníkov mesta Levoča bude vymedzený jeden jazdný pruh na ceste III/3225 (Kežmarská cesta) v smere od Levočskej Doliny,
- parkovanie osobných motorových vozidiel bude povolené na parkoviskách v hradobnej priekope a miestnych komunikáciách nepodliehajúcich osobitnému dopravnému režimu,
- v piatok 26. 5. 2023 v čase medzi **9.00 hod. a 11.45 hod.** budú zastávky MHD na Košickej ulici a Námestí Majstra Pavla dočasne zrušené a nahradené zastávkou Košická brána (na Kežmarskej ceste),
- vjazd na Košickú ulicu bude regulovaný príslušníkmi policajného zboru.

Upozorňujeme všetkých účastníkov cestnej premávky, že počas prejazdu pretekárov, sprievodných a technických vozidiel konvoja cez Novú ulicu a Popradskú cestu v intraviláne mesta Levoča (smerom na obec Kurimany) sa budú vykonávať krátkodobé úplné uzávierky ciest, hlavne križovatiek, kruhového objazdu a neprehľadných úsekov ciest.

Počas pretekov bude niekoľko desiatok policajtov riadiť a usmerňovať dopravu, dohliadať na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a ochranu verejného poriadku.

Mesto Levoča a Slovenský zväz cyklistiky ďakujú účastníkom cestnej premávky za porozumenie a veria, že tolerantným prístupom všetci prispějeme k vydarenému priebehu tohto významného športového podujatia a k bezpečnému priebehu pretekov.

Prinášame vám novú rubriku „Z činnosti mestskej polície“, ktorou vás chceme pravidelne informovať o práci mestských policajtov, ktorej sa počas uplynulého mesiaca venovali. V tomto čísle Limky pripravil náčelník Mgr. Róbert Jendričák zhrnutie toho najzaujímavejšieho v mesiaci marec.

Z ČINNOSTI MESTSKEJ POLÍCIE V MARCI 2023

Dňa 8. marca 2023 bol v okolí čerpacej stanice Benzinol odchytený túlavý pes, ktorý bol umiestnený v karanténnej stanici. Hliadka neskôr zistila majiteľa a následne mu psa odovzdala.

V piatok 10. marca 2023 bola hliadka MsP dispečingom 112 požiadaná o defibrilátor a okamžitú pomoc pri záchrane dusiaceho sa maloletého dieťaťa na Bottovej ulici do príchodu posádky RZP.

V nočných hodinách 27. marca 2023 sa naším mestom prehnala veterná smršť, ktorá spôsobila značné škody. Od ranných hodín sa hliadka MsP v súčinnosti so zamestnancami TS Mesta Levoča a príslušníkmi HaZZ podieľala na odstraňovaní spôsobených škôd. Neskôr hliadka MsP v spolupráci s MOPS Levoča asistovala pri výdaji potravinovej pomoci na Námestí Štefana Kluberta.

V stredu 29. marca 2023 bola hliadka dispečingom 112 požiadaná o asistenciu pri pristávaní vrtuľníka RZP pri prevoze pacienta.

Ďakujeme za spoluprácu pozorným občanom.

O Z N A M

Mesto Levoča oznamuje verejnosti, že Východoslovenská distribučná, a.s. Košice preruší distribúciu elektriny pre odberné miesto Levoča, Hradby č. 2, ČOM:0000278778, EIC:24ZVS0000035232L a Potočná ulica č. 38, ČOM: 0001374090, EIC: 24ZVS0000706684O **v termíne 4. mája 2023 v čase od 8.00 hod. do 16.30 hod.** z dôvodu opravy a pravidelnej údržby distribučnej sústavy.

Ďakujeme za porozumenie.

Jarmila Antalová, MsÚ Levoča

Zmena organizácie dopravy v meste Levoča od 1. 5. 2023 UPOZORNENIE NA ZJEDNOSMERNENIE ULÍC

Z dôvodu riešenia statickej dopravy a prejazdnosti miestnych komunikácií dôjde od 1. 5. 2023 k zjednosmerneniu Kláštorskej ulice v dopravnom smere od križovatky s Gymnaziálnym prechodom po ulicu Žiacku. Súčasne sa zjednosmerní aj ulica Gymnaziálny prechod v dopravnom smere od Novej ulice ku Kláštorskej ulici a spojovacia ulica pri Základnej umeleckej škole v dopravnom smere od Kláštorskej ulice k Námestiu Majstra Pavla.

NAŠA VIACGENERAČNÁ KOMUNITA RYBÁROV A ICH (NE)PRIATELIA

V polovici apríla po symbolickom odomykaní vodných tokov a otváraní studničiek začína pstruhová sezóna aj pre rybárov. Preto sme sa vybrali na návštevu miestnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu.

V Levoči máme aktívnu komunitu rybárov a ako občianske združenie vytvárajú ozajstné hodnoty. Stretli sme sa s Ing. Štefanom Zuščákom, predsedom MO Slovenského rybárskeho zväzu. Nie je síce pôvodom z Levoče, pochádza zo Sniny, ale 23 rokov je Levoča jeho domovom. Do zväzovej funkcie ho nominovali ako radového rybára, ale v rybárskej problematike vzdelaného a skúseného. Ešte v mladosti absolvoval kurz rybárskeho hospodára a kooptovaním do funkcie sa stal v roku 2007 predsedom MO.

Ako vyzerá váš rybársky rok?

Začíname od konca. Koncom predchádzajúceho roka sa začína rybársky rok, rybári musia do 15. januára odovzdať zosumarizované povolenia na rybolov. Sumarizácia slúži ako podklad pre informáciu o tom, koľko rýb spred roka sa odlovilo, koľko zostalo. Na tečúcich vodných tokoch ryba migruje, niekedy prejde aj 15 kilometrov. Na stojatej vode máme vďaka povoleniam celkom presný hospodársky výsledok, vieme, koľko rýb by sme mali znova nasadiť. Povieme si, čo sme urobili a čo chceme urobiť. Zároveň od januára prebieha elektronické objednávanie povolení a v krátkom časovom limite sa odovzdávajú rybárom priamo na výdajnom mieste, v sídle našej miestnej organizácie SRZ v rybárskom dome na Ulici Michala Hlaváčka. Počas roka sa zúčastňujeme súťaží, školení, aktívov, lovíme a staráme sa o naše revíry, každý člen našej organizácie odpracuje 10 hodín na zveľadovaní našich vodných nádrží a tokov.

Odráža sa stav životného prostredia na kvalite a kvantite rýb?

Niekedy bolo v ponuke jedno mydlo, dva šampóny – brezový a žihľavový, jeden prací prášok, jar alebo pur na riad. Dnes vyberáme z ponuky množstva práškov, šampónov a aj tak je to len zlomok toho, čo odchádza do odpadu z každej domácnosti. Všetko, čo používate, tekuté aj pevné, čo sa rozpustí vo vode, mikroplasty, tabletky, antikoncepcia, drogy vylučované močom, všetko sa dostane do splaškových vôd. Dovolím si tvrdiť,

že čističky odpadových vôd, ktoré máme, boli schopné odstreďovať úplne iné látky. Rezíduá látok – ťažké kovy, mikroplasty, hormóny... sa tak dostávajú do vôd. Som dlhoročný rybár a môžem povedať, že ryby jednoznačne strácajú reprodukčnú schopnosť, lebo žijú v nečistom prostredí. Poviete si, že ryba je indikátor čistoty. Ale keby sme rybu spred rokov pustili do dnešných vôd, neprežila by. Aj človek si na životné prostredie zvykol, presne tak aj ryby. Preto ich musíme dosádzať. Je to finančne náročná záležitosť. My sme hŕstka rybárov – spolu nás je čosi vyše 230 členov MO SRZ, ale dokážeme zarybníť za 12 – 13 tisíc eur. Je to veľké množstvo rýb – 1600 kg kapra, 1200 kg pstruha, 80 kg lieňa, 80 kg amura, 80 kg štučky a k tomu malé rybky, ktoré sa kupujú na kusy.

Odkiaľ beriete peniaze na dosádzanie rýb?

Aj podľa legislatívy musíme na nákup rýb použiť všetky peniaze vyzbierané na povoleniach. Rybár si platí nielen povolenku, ale aj členské a iné poplatky. Práve z členského môžeme platiť ostatné veci, napríklad aj revitalizáciu vodných revírov. K tomu sú to približne dve brigády za sezónu, ktoré musíme odpracovať. Snažíme sa, aby to bolo záslužným, užitočným spôsobom a aby sme sa prírode odvdáčili.

Nechcem verifikovať tých niekoľko známych vtipov o rybároch, ale zima a nezaručený úspech rybačky ma odrádza od tohto koníčka. Prečo si neberiete všetky ryby domov na obed, ale vraciate ich späť do vody?

Neexistuje zlé počasie na rybách. Iba zle obľadený rybár. A keby som bral všetky úlovky domov, nestačili by mi ani tri mrazničky. Ja osobne niekoľkonásobne viac rýb pustím, ako zoberiem domov.

Športové rybárčenie je o zmeraní ryby, zhodnotení jej vonkajšieho zjavu. Háčiky s protihrotmi, ktoré už po prehltnutí rybou neviete vybrať z papuľky, ja už vôbec nepoužívam. Ako muškár som si zvykol na háčiky bez protihrotov. Je to veľmi šetrné. Ryba nekrváca, háčik sa ľahučko vyberie. Na Hornáde sa mi stalo, že som tú istú rybu chytil znovu po 15 minútach. Lipeň mal netypickú deformáciu tela, ktorú som si zapamätal. Prežil obe ulovenia.

Majú rybári svoje tajné finty na chytanie rýb?

Každý má niečo svoje, čo si myslí, že je najlepšie a najlepšie zaberá. Muškári si robia mušky podľa tajných postupov a svojho kumštu, kaprári všeličo kuchtiaria, nejaké vône aj smrady. Ryba nemá rada len vôňu, ale aj smrad. Taká kvasená kukurica, ktorá sa necháva vykvasiť dva-tri týždne, to by som vám neželal ovoňať, ale ryby sa idú zblázniť.

Je to pre vás naozaj relax? O čom sa rybári rozprávajú, keď trávajú čas pri vode? Sedia, musia byť ticho...

Rozprávajú sa normálne nahlas. O rybách, o hocičom. Hlavne nie o práci, je to o vypnutí hlasu, ale najradšej sa nerozprávame vôbec. Je to relax, úplné vyčistenie hlavy.

Mám dosť náročné povolanie v oblasti IT s pravidelným stresom a rybačka je únik z reality.

Majú rybári nejakých nepriateľov?

Jednoznačne vydry riečne, je ich tu na okoli mnoho. Vďaka nášmu zarybňovaniu sa im dobre darí vykrímiť sa. Množia sa a vykántria rybný revír. Rybu vytiahnu na breh a zjedia iba časť, lebo nemajú núdzu o potravu. S kormoránmi nemáme problém, lebo geografia Levočského potoka nie je pre ne priaznivá a ani Levočská priehrada sa im veľmi nepáči, pretože v zime je pokrytá ľadom.

Taktiež máme pocit, že všetky bobry prišli do okolia Levoče. Ich jediné pozitívum je, že zadržiavajú vodu v prostredí budovaním hrádzí. Jeden bobor zožerie 4 a pol tony stromovej kôry ročne. To je neskutočná skaza. Bobrica – samica – ak jej narušíte hrádzu, do troch dní ju opraví. Ponoší kamene, konáre, tento najväčší európsky hlodavec pretvára tok tak, ako my nechceme. Jeho najväčšia záškodnosť je, že hrádzou spomalí tok, voda sa prehrieva. Keď to spraví na pstruhovom potoku, naukladá sa v ňom bahno, ktoré sa môže splaviť naraz. Lososovitá ryba – pstruh – citlivá na znečistenie by nám okamžite začala hynúť. Obrovskú škodu nám robí na Rybníkoch pri Levoči. Upcháva nám odberový kanál listami, my to prečistíme a niekedy je to potrebné aj dvakrát týždenne opakovať. Keď to urobí v letnom období, keď je teplo, odstaví kyslík a rybičky dohnú.

Z vašich publikovaných príspevkov na internete vieme o aktívnych deťoch – členoch rybárskeho krúžku, ktorých vedie pán Mgr. Branislav Klein, MPH. Spolu sú mimoriadne aktívni pri ochrane životného prostredia, čistení okolia nášho Levočského potoka.

Krúžok sme založili iba nedávno, v minulosti fungoval a po prestávke sme sa k nemu vrátili. Vyčlenili sme prostriedky na prácu s deťmi, založili sme občianske združenie, sme vďační za poukázanie 2% z daní. Učia sa spolu o vodných tokoch, oboznamujú sa s rybárskym náčiním, technikami lovu, zúčastňujú sa súťaží a máme špičkové výsledky v ligových súťažiach. Na krúžku si vyrábajú vlastné plaváčky, olovká, blyskáče, celé leto netrávia svoj čas v miestnosti, ale chodia na spoločné rybačky, nočné rybačky, k Sabinovu na 24-hodinové nočné preteky s fantastickou organizáciou podujatia. Výsledky za jednotlivé roky nájdete zverejnené na našej webovej stránke www.srzlevoca.sk.

Súťažia aj dospelí?

Naša miestna organizácia organizuje vždy v máji miestne kaprové preteky pre kategórie dospelých aj detí. Pri týchto športových pretekoch sa všetky ryby pustia a môžu sa loviť aj ryby, ktoré sú v tom čase chránené – ktoré nedosahujú lovnú mieru. Môžu sa uchovať v sieťke a po skončení pretekov sa pustia, pri rybárstve sú nastavené mantinely a v každom ročnom období sú iné: časové obmedzenia, dátumové obmedzenia – v marci nemôžem chytať na stojatej vode, už od prvého júna môžem na nádržiach, rybníkoch, na tečúcich kaprových vodách a štrkoviskách sa môže loviť celoročne, každá ryba má svoje obdobie hájenia – ochrany – keď sa rozmnožuje. Rybár musí vedieť, ktorú rybu kedy môže chytiť, jej minimálnu lovnú dĺžku, niektoré organizácie zavádzajú aj maximálnu dĺžku... Mám povinnosť rybu pod tento minimálny limit pustiť. Tých mantinelov je veľmi veľa.

Aj rybári sa preto musia vzdelávať.

S rybárskym lístkom je to podobne ako s vodičským preukazom. Za pytláčenie sú veľké postihy. Pytliak je niekto, kto nemá povolenie. Ale aj hociktorý rybár môže byť

pytliak, lebo závažným spôsobom poruší zákon, keď nerespektuje obmedzenia – nastavené mantinely o váhe, druhu ryby, počte privlastnených rýb a podobne. Pravidlá sú presne premyslené, aby chránili faunu a rybári sa musia preto neustále vzdelávať. Najbližšia naša pozvánka je na 20. máj na súťaž na Levočskej priehrade (Žabej ceste) – našej pstruhovej vode – na plevelné kaprovité krádelné ryby, ktoré odoberajú kyslík, produkujú odpadové látky a nemáme iný zákonný spôsob, ako sa zbaviť týchto rýb. Takto trochu priehrade odľahčíme. Namnožili sa nám tam rastliny a dobrý spôsob, ako si s nimi poradiť, bolo nasadenie amura – malých dvojročných rybiek s dĺžkou 30 – 40 cm, ktoré pekne tieto nechcené rastliny vyjedli.

Nadšenie a zmysluplné trávenie voľného času je obdivuhodné, starostlivosť o faunu a flóru celospoločensky prospešná a reálna práca s deťmi a mládežou je investíciou do stavu nášho životného prostredia v budúcnosti. Prajeme úspešnú rybársku sezónu a ďakujeme za rozhovor, Petrov zdar!

Eva Malíšková

**TECHNICKÉ
SLUŽBY
MESTA LEVOČA**

**OTVÁRACIE HODINY
PRE VEREJNOSŤ**

Zberný dvor, Kežmarská cesta 65, Levoča

Pondelok:	06:00 - 13:30
Utorok:	06:00 - 13:30
Streda:	06:00 - 13:30
Štvrtok:	ZATVORENÝ
Piatok:	06:00 - 13:30
Sobota:	08:00 - 16:00

Pre aktuálne informácie prosím sledujte web ts.levoca.sk, alebo skupinu Zber odpadu v Levoči

Vážení Levočania,

zber zmesového komunálneho odpadu (ZKO) sa počas sviatkov v máji (pondelok 1. 5. a 8. 5.) uskutoční **bez zmeny**. Ale **Zberný dvor** bude 1. mája a 8. mája **zatvorený**.

V máji sme pre Vás pripravili **zber všetkých triedených zložiek**, dokonca zber plastov a VKM sa uskutoční hneď dvakrát, a to v stredu 3. 5. a 31. 5. Zber kovov prebehne 4. 5. (štvrtok), v stredu 17. 5. bude zber papiera a následne vo štvrtok 18. 5. zbierame sklo.

Zberné nádoby alebo len ich označenie je možné zakúpiť na Zbernom dvore pre všetky triedené zložky (sklo, plasty, papier, kovy), taktiež aj nádoby na zmesový komunálny odpad či na bioodpad zo záhrad.

Zber bioodpadu zo záhrad plánujeme v dvojtýždňových intervaloch, v máji to

pripadá na stredu 10. 5. a 24. 5. Zbierame výhradne prostredníctvom hnedých zberných nádob alebo aspoň zberných nádob jednoznačne označených „BIOODPAD“. Bioodpad vo vreciach nezberáme a bude ponechaný na pôvodnom mieste. Bioodpad zo záhrad môžete odovzdať bezplatne aj na Zbernom dvore. Ale bioodpad môžete aj kompostovať. Tipy a návody na založenie kompostu nájdete aj na našom facebooku (**Zber odpadu v Levoči**), aj na webe mesta (**ŽIVOT V MESTE**).

Výber z kalendára zberu triedeného odpadu v meste LEVOČA

Máj

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
1 ZKO	2	3 plasty a VKM	4 kovy	5	6	7
8 ZKO	9	10 BIO	11	12	13	14
15	16	17 papier	18 sklo	19	20	21
22	23	24 BIO	25	26	27	28
29	30	31 plasty a VKM				

Radnica očami generálnej architektky projektu obnovy Ing. arch. Magdalény Janovskej

Architektka Magdaléna Janovská sa vo svojej práci zameriava na tvorbu v historickom prostredí. Realizovala pamiatkové výskumy a architektonicky sa podieľala na obnovách mnohých pamiatok a historických budov. Spolupracovala na architektonických riešeniach rôznych muzeálnych expozícií či výstav nielen v Levoči, ale aj v okolí a mnohých ďalších slovenských mestách. Radnici v Levoči sa profesijne venuje už od 80. rokov a ako generálna architektka pracuje aj na súčasnej rekonštrukcii jej prízemí a suterénu, ktorá v týchto mesiacoch vrcholí. V rozhovore sa dozvieme, ako prebiehajúca obnova a výskumy, ktoré jej predchádzali, zmenili históriu nášho mesta, aj s akými najzávažnejšími problémami sa museli počas rekonštrukcie popasovať.

Pani Janovská, ako sa z pohľadu svojej práce pozeráte na levočskú radnicu? Čím je pre vás zaujímavá?

Radnica je jednou z mála zachovaných stredovekých, účelovo postavených stavieb v rámci Slovenska. Už iba dotknúť sa takejto stavby má pre mňa ako architektku veľký význam.

Po Bazilike sv. Jakuba s dielom Majstra Pavla je to jedna z najreprezentatívnejších budov v centre levočského námestia a scestovaní ľudia vedia, že radnica vždy predstavovala centrum sídla, kde sa stretávala verejnosť. Bohužiaľ, celé 20. storočie levočská radnica vo svojom prízemí určite toto nepredstavovala. Levočania aj cudzinci si mohli pozrieť iba časť radnice, ktorá bola na prvom a druhom poschodí, teda expozície múzea, ktoré boli prístupné. Tým, že som poznala typológiu obdobných stavieb na Slovensku, v historickom Uhorsku aj Poľsku, vedela som, že levočská radnica určite skrýva na prízemí niečo iné, ako sme mohli vidieť.

V polovici 18. storočia podľahla radnica požiaru a do pôvodnej podoby sa už nikdy nevrátila. Počas celého 19. storočia prebiehalo množstvo súťaží, ako by mala byť obnovená, resp. prestavaná. Boli to síce veľmi zaujímavé projekty, keby sa však boli zrealizovali, o renesančnú podobu radnice by sme určite boli prišli. Zastavalo by sa celé podlubie a vznikol by z nej akýsi zdobený „kaštieľ“, čím by zanikli jej najautentickejšie hodnoty. Zrealizoval sa až návrh z konca 19. storočia, ktorého autormi boli budapeštianski architekti Benedik Jaumann a Fridrich Schulek, ktorí navrhli neorenesančnú prestavbu, s nadstavbou tretieho podlažia v podobe manzardovej strechy. Prízemiu sa špeciálne nevenovali, vybudovali schody na prvé poschodie, dnešný vstup do múzea z východnej strany. Uzatvorili pôvodný otvorený prejazd smerom k zvonici.

Podlubiu a prízemiu nevrátili reprezentačný charakter, tieto priestory sa stali kance-

láorskymi a umiestnili v nich nakoniec archív.

V týchto mesiacoch rekonštrukcia prízemí radnice a západného suterénu vrcholí. O potrebe výraznejšieho zásahu sa diskutovalo aj od roku 2012. Prečo bola potrebná?

Prvýkrát som profesijne riešila radnicu v rokoch 1985 - 1986, keď som ešte viedla reštaurátorský ateliér v Levoči, v čase, keď prebehla prvá zásadná obnova exteriéru po 50-tich rokoch. Reštaurovala sa zvonica a radnica, kamenné články, nástenné maľby. V tom čase som sa jej prvýkrát dotkla. Bola som na lešení na miestach bežne nedostupných. Už vtedy sme vedeli, že výraz, ktorý sme v tom čase reštaurovali, nie je prvotný, čo sa postupom času potvrdzovalo. Z renesančného obdobia sme našli zabudované sgrafito, ktoré sa dnes nachádza na prvom poschodí v hygienických zariadeniach. Pred prístavbou krčka, ktorý spája radnicu so zvonnicou, to bola niekedy exteriérová fasáda. Že má radnica neprebádané časti, sme vedeli už vtedy.

Hoci prebehla opätovná obnova, na prízemí sa stále objavovali trhliny. Hľadali sme príčiny. Zistili sme, že celý západný suterén bol zaplavený vodou. Murivá boli podmáčané a základy radnice aj samotné murivo sadali. V rokoch 2005 - 2006 sme pri obnove podlubia zistili, že praskliny sú spôsobené aj tým, že obvodové murivo radnice v prízemí nie je rovnorodé, a že celá časť arkády je pristavaná a postavená na plentu - na sekundárne rozšírené murivo. Keď sme chceli odstrániť príčiny, museli sme najprv poznať dôvod podmáčania. Tí, ktorí mali po odchode archívu v prízemí obchody, a ľudia, ktorí ich navštívili, si budú pamätať veľmi vysokú vlhkosť, pre ktorú sa aj tie najmladšie kamenné články z konca 19. storočia absolútne rozpadávali. Spôsobovala to vlhkosť a soli, ktoré vystúpili v stenách až do výšky dvoch metrov a následne ich

poškodzovali. Na základe spomínaných poznatkov bol nariadený pamiatkový výskum, ktorý sa realizoval v roku 2012. S kolegyňou Evou Spalekovou sme robili architektonický a umelecko-historický výskum celej radnice vrátane zvonice a pri tejto príležitosti bol uskutočnený aj archívny výskum a tiež dendrochronologické datovanie. Získalo sa vtedy veľmi veľa poznatkov i to, že prízemie radnice bolo otvorené v podobe menších predajných priestorov - „krámkov“ smerom do podlubia a smerom do prejazdu, ktorý bol niekedy prejazdny pre vozy a koče. Bola to akási pasáž, z ktorej sa do obchodíkov vchádzalo. Našli sme zamurované predajné otvory a vstupy do nich. Išlo najprv o menšie sondy alebo obnažené časti, keď sa obnovovali fasády. A keď došlo k odstráneniu uvoľnených omietok vo väčšom rozsahu, mali sme možnosť preskúmať aj zamurované kamenné články - pôvodné ostenia, ktoré sa teraz počas tejto rekonštrukcie reštaurátorsky obnovujú. Napríklad v rohovej juhozápadnej časti, kde sa otvoril starší portál, cez ktorý bude možné do radnice vojsť, bola niekedy Spillenbergova lekáreň.

Bol práve toto najväčší problém, najväčšia výzva, s ktorou ste sa museli popasovať?

V roku 1956 prebehla posledná komplexnejšia obnova radnice. Z tohto obdobia sme mali k dispozícii plány rekonštrukcie vrátane kanalizácie a zdravotníckej, kotolne a ústredného kúrenia. Avšak po našom výskume bol realizovaný aj hydrogeologický výskum, ktorý objasnil, že príčinou vlhkosti radnice je vysoká a kolísavá výška hladiny spodnej vody. Kolegyňa Marta Pichová pri analýze príčin zavlhčenia zistila, že sú to aj zastarané inžinierske siete - staré skorodované potrubia vody, dažďové zvody a nefunkčná kanalizácia. Počas tejto obnovy sa to potvrdilo. Kanalizácia z celej radni-

ce končila v starej žumpe v suteréne, ktorá bola navyiac zasypaná. Tá nemala žiaden odtok, čiže od obnovy v 50. rokoch všetky splašky a voda išli pod radnicu. Niečo sa trátilo vsakovaním, niečo sa zachytávalo v šachte v najnižšom bode suterénu a opäťovne prečerpávalo do nefunkčnej kanalizácie, ale časť nám vzliňaním poškodzovala kamenné články a murivá v prízemí radnice. Soli vyrážali von a spôsobovali vo veľkej miere ich deštrukciu. To bola prípravná fáza z rokov 2012 – 2015.

Čo zaujímavé sa vám podarilo počas poslednej rekonštrukcie objaviť?

Architektonickou štúdiou v roku 2020, ktorú som spracovala v spolupráci s kolegom architektom Jarom Neupauerom, sme sa snažili čo najviac využiť nálezy zo sondážneho výskumu a následného reštaurátorského výskumu, ktorý realizovali reštaurátori Štefan Siváň, Peter Hric a Ján Voško. Tým, že radnica bola prevádzkovaná ako obchod suvenírov a všetko bolo obštané nábytkom a tovarom, robil sa tento výskum veľmi ťažko. Nebolo to príjemné pre nájomcov, ani pre nás. Výskum ale objasnil ďalšie zaujímavosti týkajúce sa najmä nástenných malieb. Už vtedy sme vedeli, že v rovnakej reprezentačnej výtvarnej podobe, ako je poschodie, bolo aj prízemie. Vedeli sme odhadnúť aj to, kde sa mohli nachádzať otvory do obchodíkov smerom do podluby a prejazdu. Rytmus otvorov v podobe zaslepených ník a vstupov do predajničiek bol počas ich otvárania odkrytý v celom prejazde na východnej a západnej strane. Prestavby realizované od 17. do konca 19. storočia nám zo statických dôvodov znemožnili vrátiť sa k ich prvotnej podobe. Niektoré z otvorov boli sekundárne prestavané do podoby komína, ale jeden z pôvodných vstupov sme obnovili. Ďalšie dva predajné otvory smerovali do západného podluby. Jeden z nich sa nám podarilo otvoriť. Ten druhý nie, pretože prístavba podluby do toho otvoru vsadila päť novej klenby. Otvorené budú aj pôvodné dverné otvory v kamenných portáloch orientovaných do južného podluby. Ak si Levočaniaedia predstaviť tržnicu Sukiennice v Krakove, podobne vyzeralo aj prízemie radnice v Levoči, len v menšom. Pasáž vo vnútri a obchodíky otvorené aj smerom von do podluby. Niektoré staršie otvory boli po požiari v roku 1550 zamurované. Našli sme tu vyryté datovanie „1592“ a z toho vieme, že úprava – zaslepené

a otvorené arkády v prejazde - existovali veľmi krátko, pretože už pri nadstavbe a zaklenutí haly na 1. poschodí museli byť zamurované. Zo starších podôb nám ostali v rohoch dve figurálne konzoly, ktoré niesli rebrá klenby a kruhové vretenové schodisko, ktoré do vybudovania nového na západnej strane arkády sprístupňovalo druhé podlažie. Odteraz bude iluminované a prezentované cez presklené prístupné dvere. Počas súčasnej obnovy sme objavili aj najstaršie medzistenové schody, ktoré viedli na poschodie, a to ešte pred súčasným zaklenutím príziemia, t. j. pravdepodobne v koexistencii so starším dreveným rovným stropom. To je zaujímavé.

Zo sond sme vedeli, že v severovýchodnej

reprezentačnej miestnosti existujú na severnej stene nápisy. Sú to fragmenty latinských a nemeckých textov žalmov, ktoré sú narušené vstavanou maľovanou skriňou, ktorá vo vnútri ukrýva ďalšiu menšiu skrinku, slúžiacu pravdepodobne na uchovávanie pečatidiel. Okrem toho reštaurátori v tejto reprezentačnej miestnosti našli ďalšie dve maľby na osteniach okien. V jednom z nich je vyobrazený levočský erb a v druhom ostení okna sa našla podobizeň Martina Luthera, ktorá zjavne pochádza z obdobia reformácie.

Prekvapením bol v tejto miestnosti aj strop s odstránenými štukovými hrebienkami, ktorý mal rovnakú štukovú hviezdicovú výzdobu, aká je v hale na poschodí. Aktuálne prebieha jej reštaurátorská rekonštrukcia.

Z obdobia 19. storočia sme našli v miestnostiach ďalšie nástenné maľby. V novonavrhovanej čajovni, v staršom priestore lekárne je to už zreštaurovaná kvalitná klasicistická dekoratívna výmaľba stropu, v ďalšej miestnosti sú to napríklad rozetky okolo závesov lustrov na strope alebo fragmenty historických „graffiti“ na stenách.

Z hľadiska poznania historického vývoja a datovania vzniku stavby najzaujímavejším objavom boli staré dosky z fošňových podláh, ponechané pod mladšími stenami. U tých sa podarilo dendrochronologicky datovať ich státie do roku 1415. Vďaka tomu môžeme posunúť vznik radnice zhruba o 100 rokov skôr, ako sa doposiaľ predpokladalo. V staršej spisbe sa uvádzalo, že radnice na Slovensku vznikajú koncom 15. storočia, čo ale nie je pravda. Potvrdilo sa to aj v prípade bratislavskej radnice, ktorú prestavali pre účel radnice z domu richtára už v 14. storočí. V prípade levočskej radnice ako samostatnej centrálnej stavby pri Bazilike sv. Jakuba jej vznik môžeme datovať najneskôr na začiatok 15. storočia. Nie úplne vo veľkosti a podobe, ako ju poznáme dnes, ale stavba na tom mieste v tom čase už určite stála a plnila aj pridruženú funkciu akejsi tržnice.

Bude táto rekonštrukcia prepisovať dejiny mesta?

Áno, bude. Každá rekonštrukcia vždy prinesie niečo nové. Nie je to posledný nálezy. Ak by sa robila rekonštrukcia ďalšieho podlažia alebo východného suterénu, určite by sa opäť niečo našlo. Radnica bola natoľko reprezentatívna budovou, že sa na nej prejavili všetky modernizačné snahy, a tým aj stavebné slohy. Neskôr už mesto nebolo také bohaté, čo je aj dobré, pretože sa neodstraňovali staršie vrstvy a teraz nájdeme na sebe aj niekoľko vrstiev výmaľby. Niekedy je náročné určiť, ktorá z nich je najzachovalejšia a k čomu sa vrátiť. Myslím si, že prízemie radnice bude pre všetkých Levočanov aj turistov veľkým prekvapením. Tým, že sa južné vstupy otvorili, podarilo sa vniesť do radnice „slnko“. Otvorili sme priestor vstupu, kde bola umiestnená tabuľa Jána Amosa Komenského, ktorá sa teraz premiestnila do prejazdu. Taktiež bol obnovený aj pôvodný otvor, ktorý neskôr v portáli nahradilo okno. Bol stvárnený do podoby dverí a predajného okna podľa zachovanej kresby výplne v maďarskom archíve v Budapešti z polovice 19. storočia. Otvoril sa aj zaslepený prechod

medzi miestnosťami, kde je reštaurovaný renesančný portál s figurálnou výzdobou. Verím, že nová prezentácia týchto nálezov prispeje k prinavráteniu hodnôt aj zvýrazneniu významu radnice, aby turisti, ktorí do jej prízemí vojdú, neboli už viac sklamaní, tak ako to bývalo v minulosti.

Prvé poschodie je reprezentačné, je tam expozícia SNM – Spišského múzea v Levoči, a prízemie skutočne nebolo veľmi vábivé. Názov projektu, ktorého súčasťou je aj rekonštrukcia prízemí, je Radnica otvorená komunitám. Ak tam boli v minulosti obchodíky, denne tadiaľ určite prešli desiatky ľudí. Na čo by mohli slúžiť tieto priestory teraz?

Naším základným cieľom bolo vrátiť prízemiu radnice život a dotiahnuť sem - do centra námestia - ľudí.

Chceli sme najmä, aby sa obnovila prístupnosť prejazdu. Rozmermi sa vstup obnovil v maximálne možnej miere, ako to dovoľila statika, aj z podchodu smerom k zvonici. Prízemie bude fungovať ako pasáž, od exteriéru odčlenená automatickými posuvnými dverami, presklenými izo-

lačnými sklami. V lete sa bude dať sedieť v podlubi a v zime bude možné používať na tento účel aj prejazd. Vstup zo strany od zvonice je riešený ako bezbariérový, aby bol prístupný aj pre ľudí na vozíčku či matky s deťmi v kočíkoch. Preto sú tam aj adekvátne hygienické zariadenia. Západná časť by mala slúžiť čajovni, prevádzke s možnosťou interiérového sedenia v rohovej miestnosti, ale aj obsluhy smerom do podlubia a prejazdu. Môžu sa tu stretávať turisti, domáci a užiť si tieto priestory môžu aj všetky vekové generácie.

Miestnosti orientované na východnú stranu – jeden priestor je reprezentačný s nápismi a osadenou renesančnou administratívou skriňou s nádhernou maľovanou výzdobou. Druhý je priestor, do ktorého sa vchádza z južného podlubia starým sedlovým gotickým portálom. Tieto dva priestory, ktoré boli v minulosti každý rozdelený ešte priečkou, majú prinavrátenú pôvodnú veľkosť. Slúžiť by mali polyfunkčnému kultúrno-spoločenskému využitiu – môžu to byť výstavné, eventové, edukačné priestory, môžu sa tu organizovať workshopy, komorné recitály, literárne čítania, besedy, ale

aj významné reprezentačné podujatia na úrovni mesta, župy či štátnej reprezentácie. Ich funkcia by mala byť prispôbena architektúre a umeleckému stvárneniu interiérov. Steny by nemali byť prekryté, aby sa nestratil efekt a nálezy, ktoré sa za príspevku nórskych fondov podarilo obnoviť.

Prízemie radnice bude po rekonštrukcii ideálnym miestom stretávania sa. Zároveň sa tu bude dať aj občerstviť a nájsť tu teda akúsi oázu pokoja v obklopení históriou, ktorú scenéria námestia poskytuje. Pamätám si z detstva, že návštevníci vstupovali do Baziliky sv. Jakuba počas leta z južnej - slnečnej strany. Práve tu, v okolí radnice – v strede mesta - sa kumulovali turisti a žilo to tu. Dnes návštevníci baziliky po opustení autobusu alebo auta postávajú pred severným vchodom a mnohí ani netušia, čo sa na jej opačnej strane skrýva. Radnica v tejto podobe pomôže udržať turistu v meste dlhšie. Má teraz potenciál stať sa centrom námestia, miestom oddychu, upokojenia a užitia si atmosféry miesta.

Zhovárala sa

Mgr. Vladimíra Novotná Čajová.

eLEJ v máji nekosí 2023

Jarne rozpačito, ale presvedčivo, sa nám počasie otepluje a trávnaté plochy sa začínajú zelenáť. Tráva je našou najčastejšou, a pokiaľ ide o plochu, aj najväčšou okrasnou plodinou. Rodinné domy, presnejšie trávniky okolo nich, pritom tvoria zväčša až okolo 60 % tejto celkovej výmery.

Prvá kampaň „No-Mow May“ vznikla v r. 2019 vo Veľkej Británii vďaka PlantLife, neziskovej organizácii, ktorá sa venuje ochrane rastlín a prírody, a veľmi rýchlo sa začala šíriť doslova po celom svete. Sú krajiny s vysokou ekologickou vzdelanosťou obyvateľstva, v ktorých sa udomácnila okamžite a získala si podporu širokej verejnosti i firmami a organizáciami. Sú i také, kde to ide pomalšie a váhavesšie, ale aj tam sú mestá, miesta a komunity, ktoré slovom i skutkom posúvajú informovanosť dopredu.

„Príroda v meste“ je ešte nový, ale čoraz bežnejší termín v odborných i populárnych médiách. To naše mesto, Levoča, sa iniciatívou „elej v máji nekosí“ pripája k iniciatíve už po tretí raz. Myšlienkou je oddialiť jarne kosenie, aby boli kvety a trávy dostupné pre hmyz, ktorý sa po zime vracia k životu. Jar ale prichádza napr. v takom Švédsku oveľa neskôr ako napríklad v Taliansku alebo na južnom Slovensku, preto je názov „No-Mow May“ symbolický a vzťahuje sa na správcov trávnatých plôch podľa načasovania príchodu jari v ich regióne.

Dlhodobým cieľom je celoročná zmena režimu, spôsobu kosenia a údržby trávnikov tak, aby sme pomohli uchrániť, ideálne podporiť, biodiverzitu rastlín i živočíchov, znížiť prehrievanie miest počas letných horúčav a v neposlednom rade tým znížili spotrebu energií, nákladov i získali voľný čas navyše. To všetko len vďaka tomu, že niečo NEurobíme.

PREČO?

Lebo zdravie ľudí priamo súvisí so zdravím rastlín a hmyzu. Je, pravdaže, dôležité rozlišovať rôzne typy trávnikov a ich účel. Existujú zatrávené plochy, ktoré si vyžadujú veľkú starostlivosť, ako napríklad športové alebo golfové ihriská. Keďže slúžia na zhromažďovanie, šport a hry, je potrebné, aby boli udržiavané ako monokultúrne trávniky, aby sa zachovala ich funkčnosť. Udržiavanie týchto trávnikov si vyžaduje dokonca väčšie množstvo vody a chemikálií než údržba iných okrasných rastlín.

Inou kategóriou sú oblasti, ktoré môžu byť „zelené“ a pri kosení sa s nimi zaobchádza ako s trávnikom, ale nie je potrebné udržiavať ich ako trávnatú monokultúru, pretože sa aktívne na nič nevyužívajú.

Nemáť dokonalý trávnik doma, okolo školy alebo firmy je ok. Čo môžeš urobiť? Ako začať? Možností je veľa:

Pre vysoko údržbové trávniky: vždy pozorne čítajme návod na pesticídov a postre-

kujme vo vhodnom čase, aby sme zbytočne nezabíjali opelujúci hmyz. Pred aplikáciou insekticídov pokosme kvitnúce buriny, aby sme odstránili hlávky kvetov, čím sa zabráni vzniku semien a ich šíreniu.

Pre zelené plochy v blízkosti domov, škôl a firiem: zväžme zníženie frekvencie kosenia počas sezóny. Nastavením kosačky na vyššiu výšku trávniku môžeme poskytnúť kvitnúcim rastlinám priestor na rast a kvitnutie. Trávniky neošetrujme insekticídmi, pokiaľ to nie je úplne nevyhnutné (v prípade neupravovaných trávnikov je to zriedkavé). Vyhnime sa chemikáliám a hnojivám a pesticídov aplikujeme len vtedy, keď je to potrebné.

A ešte... foťme!! Tak ako počas predchádzajúcich ročníkov, aj tento raz Vás OZ Urban pozýva zapojiť sa do „elej v máji nekosí“ aj fotkami vašich trávnikov pred a po 4 týždňoch nekosenia. Najúspešnejší trávnik, resp. jeho majiteľ/majiteľka/majiteľka, opäť vyhrajú symbolickú fľašu kvalitného medu!!

Takisto Vám na našich sociálnych sieťach budeme pravidelne dávkovať nové info k tejto zelenej, príjemne oddychovej téme (keďže Vám ubudne kosenie:-), ktorá pomáha doslova zlepšovať kvalitu života i prostredia v meste.

- OZ Urban BellTower

Rekonštrukcia budovy historickej radnice prepisuje históriu nášho mesta

Levočská radnica bola vždy dejiskom významných udalostí. Zatiaľ čo v minulosti v nej sídlil richtár, notár a mestská rada – authority, ktoré rozhodovali o osudoch Levočanov, v súčasnosti sa tu prijímajú dôležité návštevy, organizujú sobáše alebo prednášky. Na prvom poschodí sú reprezentatívne priestory a sídlo expozície SNM – Spišského múzea v Levoči o histórii mesta, ktoré očaria každého návštevníka. Na prízemí radnice bývali malé predajne, pred niekoľkými rokmi jarmok, no Levočania si ich pamätajú vždy ako tmavé, miestami až ponuré priestory. Suterén nebol prístupný verejnosti desaťročia. Zmeniť by sa to malo už začiatkom leta, po skončení 1. etapy obnovy radnice. Vrcholiaca rekonštrukcia prízemia a suterénu priniesla mnohé významné historické nálezy, ale aj život a svetlo do priestorov, ktoré by mali byť po novom otvorené nielen pre návštevníkov mesta, ale aj pre komunitu, ktoré tu žijú.

Levočská radnica podstúpila od svojho vzniku viacero úprav, dnešnú podobu nadobudla prestavbou v rokoch 1893 – 1895. Väčšou rekonštrukciou prešla v 50. rokoch 20. storočia. „Levoča je Levočou kvôli trom hlavným skvostom. Dve baziliky a historická radnica. Objavujú sa na všetkých záberoch mesta, aj vďaka nim je naše mesto zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Preto je našou povinnosťou sa o tieto pamiatky starať a udržiavať ich v prevádzkyschopnom stave,“ povedal primátor mesta Miroslav Vilkovský.

Radnica vykazovala dlhodobu nevyhovujúci stav, suterén bol zaplavený vodou

O potrebe väčšej rekonštrukcie prízemia a suterénu sa začalo diskutovať už v roku 2012. Medzi najzávažnejšie problémy radnice patrila dlhodobu nevyhovujúci stav a suterén podmačnaný spodnou vodou, ktorá zaplavovala celý priestor. „Podzemná voda spôsobovala praskanie, vysoké známky zasolenia a zavlhnutie stien, omietok a degradovaných povrchov podláh. Problémové boli nekvalitné okenné a dverné výplne v obvodových stenách, ako jedna z príčin únikov tepla a vysokých nákladov na prevádzku objektu,“ povedala Viera

Ungerová z Oddelenia investičnej činnosti, územného plánovania, ŽP a stavebného úradu na základe informácií od generálnej architektky projektu obnovy Magdalény Janovskej. Vodovodné a kanalizačné systémy postavené v 19. a 20. storočí boli poškodené a to kontinuálne spôsobovalo ďalšie zhoršovanie stavu budovy a obmedzovalo jej používanie. Zvýšená vlhkosť sa prejavovala v statických trhlinách, ktoré boli výsledkom viacerých rekonštrukcií. I keď boli steny reštaurované v závislosti od havarijného stavu, objavovali sa na nich viditeľné praskliny. „Prízemie od poškodenia požiarom v polovici 18. storočia stratilo svoj pôvodný charakter, nikdy nebolo plnohodnotne obnovené, a tým ani funkčne využívané pre účely zodpovedajúce významu objektu,“ povedala Viera Ungerová.

Prípravy na súčasnú rekonštrukciu začali v roku 2012

Od roku 2012 boli spracované prípravné dokumentácie, prebehlo digitálne zameranie skutkového stavu, architektonicko-historický výskum a umelecko-historický výskum. Vypracovaná bola Správa georadarového prieskumu, posúdenie vlhnutia a návrh sanácie. V roku 2019 vypra-

covala akreditovaná architektka Magdaléna Janovská architektonickú štúdiu Obnova Radnice v Levoči. V roku 2021 bola spracovaná Správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie pamiatky, tiež projektová dokumentácia pre stavebné povolenie a realizáciu stavby – Obnova Radnice v Levoči – 1. etapa. „Od 15. storočia nikto nevykonával tak rozsiahlu rekonštrukciu základov radnice ako prebieha v súčasnosti. Tým, že sme boli nútení odkryť základy a vyriešili sme problém s kanalizáciou, zachránili sme základy radnice. Každý urobil len kozmetické úpravy, my sme však šli do hĺbky, do podstaty radnice,“ povedal primátor.

Obnova sa realizuje v rámci projektu „Radnica otvorená komunitám (Radnica)“, **aktivity 4: Kultúrna spoločnosť je lepšia spoločnosť, kód projektu: CLT01027 a projekt je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014 – 2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.** Mesto získalo na realizáciu projektu projektový grant vo výške 849 955 eur, na stavebné práce bola schválená suma 570 000 eur. „Zámerom projektu je oživenie autenticity pamiatky stavebnými prácami a reštaurátorskými prácami a jej následná prezentácia nadväzujúca na historický odkaz – mesto slúžiace rôznym komunitám, ktoré svojimi aktivitami prispievajú k zviditeľneniu kultúrneho dedičstva

rešpektujúc historickú hodnotu a pôvodnú funkciu radnice," priblížila Viera Ungerová.

Obnova priniesla nové poznatky o histórii Levoče a niekoľko zaujímavých náleзов

Rekonštrukcia priniesla veľa významných objavov. Historicky najzaujímavejším boli staré dosky zabudované pod stenami. To znamená, že priečky boli postavené na starších drevených fošňových podlahách, ktoré sa podarilo dendrochronologicky datovať do roku 1415. Keďže sa predpokladalo, že radnica vznikla o viac ako 100 rokov neskôr, rekonštrukcia tak prepisuje históriu nášho mesta. Generálna architektka obnovy Magdaléna Janovská na základe nových skutočností doplní pamiatkový výskum, ktorý bol spracovaný v roku 2012.

Zodpovedným reštaurátorom prízemia je akademický sochár Vladimír Višváder. Za maľované časti zodpovedá akademický maliar Vojtech Mítnik. „Reštaurovali sme všetky povrchy, steny a klenby. V prejazde radnice sa na oboch stranách stien prezentujú reštaurátorským spôsobom predtým zamurované niky. Na ľavej strane boli priestory slúžiace obchodíkom s tovarom. Na pravej strane sú reprezentatívne miestnosti s utilitárnym účelom,“ priblížil Tibor Machata z firmy, ktorá je subdodávateľom reštaurátorských prác pre zhotoviteľa stavby. Reštauroval sa strop s nálezom pôvodných originálnych hrebienkov. „Objavený bol gotický portál so skrytým schodiskom na poschodie. Po odkrytí všetkých náterov a sekundárnych vrstiev sa tu objavili zvyšky freskovej výzdoby na ostení v lunetách okien. Na ľavej strane prvej lunety je mestský erb a na pravej strane nás čaká reštaurovanie fresky s portrétom Martina Luthera,“ priblížil Tibor Machata. Na prvý pohľad v miestnosti upúta zabudovaná ma-

ľovaná skriňa. „Táto miestnosť bude šperkom prízemia radnice,“ pokračuje Machata.

V miestnosti, ktorá by mohla slúžiť ako čajovňa, sa prezentuje iluzívna výmalba stropov z 18. storočia. „Steny tvorí jednoduchá zvlnená omietka z obdobia stredoveku, v rámci datovania tu vidíme sgrafito „1592“, no strop sa prezentuje z mladšieho obdobia ako jedna z posledných vážnych maliarskych úprav,“ hovorí Tibor Machata. Medzi ďalšie významné objavy patria maľované renesančné čierno-biele kádrowanie na vstupe do objektu od zvonice aj nález stropných rozet.

Radnica bude po skončení rekonštrukcie otvorená nielen turistom, ale aj miestnym komunitám

Vedenie mesta Levoča zvažuje, na aké účely priestory novorekonštruovaného prízemia a suterénu využije. „Predstavte si historickú radnicu v Krakove, naša bude rovnako otvorená a priechodná. Vznikli nám exkluzívne priestory, ktoré musíme využiť, pretože toto miesto žiadna návšteva neobíde,“ priblížil primátor mesta. Väčšia z reprezentačných miestností by mohla podľa jeho slov slúžiť ako priestor galérie, tiež by sa tu mohli konať rôzne slávnostné podujatia: víťanie novonarodených detí, sobáša či prijímanie vzácných návšteví. V priestoroch, kde bola kedysi Spiellenbergova lekáreň, by mohla vzniknúť čajovňa alebo kaviareň. „Tým, že prebehla výmena rozvodov, môže byť prevádzkovaná celoročne. V lete je dokonca možné sedieť von pod arkádami radnice,“ pokračuje primátor. „Chceme, aby mali ľudia možnosť nazrieť do histórie nášho mesta prostredníctvom zrekonštruovanej radnice. Aj ďalšie podlažia radnice si už však vyžadujú rekonštrukciu. Mesto nie je schopné z vlastných zdrojov takéto akcie zafinancovať. I pre-

to je potrebné poďakovať nórskemu finančnému mechanizmu a Ministerstvu financií SR, že boli ochotní prispieť na túto rekonštrukciu," dodáva na záver Miroslav Vilkovský. „Obnova Radnice v Levoči – 1.etapa“ by mala byť dokončená v máji tohto roku.

Mgr. Vladimíra Novotná Čajová

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Slávnostné otvorenie zrekonštruovaných priestorov radnice sa uskutoční v piatok 23. júna 2023 o 16.00 hod. v priestoroch radnice pri príležitosti otvorenia Medzinárodného kultúrneho festivalu Dni Majstra Pavla 2023.

Predtým, v čase od 13.00 hod. – 16.00 hod. sa uskutoční konferencia **„Priebežná konferencia projektu – Radnica otvorená komunitám (Radnica)“** v divadelnej sále Mestského divadla v Levoči. Pri príležitosti 25. výročia spolupráce partnerských miest sa 17.30 hod. bude konať podpis deklarácie o spolupráci, ktorou partnerské mestá deklarujú pokračovanie spolupráce v prospech rozvoja našich miest. Festival Dni Majstra Pavla oficiálne otvorí koncertom hudobné zoskupenie La Gioia o 18.00 hod.

V sobotu 24. júna 2023 budú oslavy pokračovať v mestskom parku kultúrnymi vystúpeniami a prezentáciou remesiel. Večer o 18.00 hod. vystúpia hudobné zoskupenie Vlastimil a Chorus Minor.

Tieto aktivity a kultúrne podujatia sú realizované v rámci projektu: „Radnica otvorená komunitám (Radnica)“, aktivity 4: Kultúrna spoločnosť je lepšia spoločnosť, kód projektu: CLT01027. Projekt je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014 – 2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Bližšie informácie nájdete na samostatných plagátoch.

4. ŠTVRTOK	17.00 hod. HRÁME A TANCUJEME PROGRAM ZLOŽENÝ Z ROZPRÁVKOVÝCH PRÍBEHOV A TANEČNÝCH CHOREOGRAFIÍ V PODANÍ ŽIAKOV ZUŠ LEVOČA.	2€
5. PIATOK	13.00 hod. 78. VÝROČIE UKONČENIA II. SVET. VOJNY SLÁVNOSTNÉ KLADENIE KYTÍC / VENCOV HUDOBNÝ DOPROVOD - DYCHOVÁ HUDBA MESTA LEVOČA	VEREJNÉ PODUJATIE
7. NEDEĽA	19.00 hod. SILNÉ REČI V LEVOČI DVOJHODINOVÁ SHOW TÝCH NAJLEPŠÍCH SLOVENSKÝCH STAND-UP KOMIKOV VYSTÚPIA: MATEJ ADÁMY, JAKUB LUŽINA, DANO ČISTÝ, ŠIMON FERSTL	12€
11. ŠTVRTOK	9.00 hod. SLÁVIK SLOVENSKA OKRESNÉ KOLO SÚŤAŽE DETÍ V SPEVE ĽUDOVÝCH PIESNÍ HLAVNÝ ORGANIZÁTOR - CVČ OLYMP LEVOČA	VEREJNÉ PODUJATIE
13. SOBOTA	19.00 hod. ZAHRÁTE MI MANŽELA? alebo maliar izieb KOMEDIÁLNE DIVADELNÉ PREDSTAVENIE, NA KTORÉ BUDETE DLHO SPOMÍNAŤ HRAJÚ: ZDENA STUDENKOVÁ, ZUZANA FIALOVÁ, ROMAN POLÁČIK / JURAJ LOJ	19€
13. SOBOTA	od 19.00 h. NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 19.00 - CESTOVATEĽSKÝ VEČER S ROBOM KOČANOM - PREMIETANIE FOTOGRAFIÍ S PREDNÁŠKOU 20.30 - ORBIS PICTUS – ORBIS CANTUS (AUDIOVIZUÁLNE PREDSTAVENIE)	VSTUP VOĽNÝ
18. ŠTVRTOK	16.30 a 18.00 hod. MÁJOVÝ KONCERT A VÝSTAVA ZUŠ ÚČINKUJÚ ŽIACI A PEDAGÓGOVIA ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLY V LEVOČI	ORGANIZOVANÉ
23. UTOROK	16.30 hod. AKADÉMIA ZŠ KLUBERTA VYSTÚPENIE ŽIAKOV ZŠ NA ULICI ŠTEFANA KLUBERTA	ORGANIZOVANÉ
24. STREDA	18.00 hod. ELEJ TALKSHOW POZÝVAME VÁS SLEDOVAŤ NOVÝ DIEL DISKUSNEJ RELÁCIE NA TÉMU LÁSKA K POVOLANIU	
26. PIATOK	od 11.00 h. ORLEN NATIONS GRAND PRIX 2023 ŠTART 3. ETAPY 5. ROČNÍKA MEDZINÁRODNÝCH CYKLISTICKÝCH PRETEKOV ORLEN VEĽKEJ CENY NÁRODOV 2023	
28. NEDEĽA	19.00 h. ŠIŠĽAG 3 (ŠIŠŤLACOVÉ ŠLÁGRE) CHORUS MINOR, J. DUBEC, B. KOVALÍKOVÁ, A. MEDÚZ, P. PLAČKO, K. BENDŽALA... a ktoho zna BENEFIČNÝ HUDOBNÝ-ZÁBAVNÝ PROGRAM KAROLA BENDŽALU. (REPRÍZA 4.6.2023)	9€
31. STREDA	EKOTOPFILM - ENVIROFILM FESTIVAL FILMOV O TRVALO UDRŽATEĽNOM ROZVOJI ORGANIZOVANÉ PODUJATIE PRE ŽIAKOV	ORGANIZOVANÉ
31. STREDA	VÝSTAVA ABSOLVENTOV VO ZUŠ LEVOČA VERNISÁŽ VÝSTAVY O 17.30 hod. VÝSTAVA POTRVÁ DO 20. 6. 2023. VSTUP NA VÝSTAVU JE VOĽNÝ.	ORGANIZOVANÉ
1.-2. júna	16.30 hod. ABSOLVENTSKÉ POPOLUDNIA ZUŠ PROGRAM LITERÁRNO-DRAMATICKÉHO, TANEČNÉHO A HUDOBNÉHO ODBORU VIAC INFORMÁCIÍ NA OSOBNOM PLAGÁTE	2€

MESTSKÉ
KULTÚRNE
STREDISKO
MESTA LEVOČA

Predpredaj vstupeniek:

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO
MESTA LEVOČA

Nám. Majstra Pavla 54
8.00 - 16.00 hod.

a hodinu pred začiatkom predstavenia.

053 / 451 2522

mks.levoca.sk

mks@levoca.sk

facebook.com/kulturavlevoci

instagram.com/kulturavlevoci

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

GALÉRIA MESTA LEVOČA
požýva na výstavu

KAROL FEŇVEŠ

Retrospektiva (1921 - 2015)

do 28. 5. 2023

**TAJOMNÁ
LEVOČA 2023**

17. - 19. august 2023

Kultúra v Levoči
máj 2023

Program v Spišskom múzeu / máj /

Podujatia

Pohľady do minulosti
Diárium levočských jezuitov
18. 5. 2023
Prednáša Mgr. M. Blazdová, PhD.
/ historická radnica /

Noc múzeí a galérií
13. 5. 2023
/ Starý kláštor minoritov v Levoči /

Spišský hrad

Otvorenie letnej sezóny na Spišskom hrade
Oslávte s nami
30 rokov v UNESCO
21. máj 2023
/ Spišský hrad /

Výstavy

Titiri Leutschovienses / Levocke bačove
Výstava „Titiri Leutschovienses“ (Levocke bačove) prezentuje fenomen levočského cvičarstva ako relevantnej súčasť mestského hospodárstva a spôsobu obživy koncom 19. storočia a v prvej tretine 20. storočia.
/ Historická radnica /

Dary pápežov Slovensku
od 14. 5. 2023
/ Starý kláštor minoritov v Levoči /

SNM-Spišské múzeum | spisskyhrad_official | spisskyhrad

33. 1990-2023
MÚZEUM Špeciálneho školstva v Levoči, Námestie Majstra Pavla 28

Noc múzeí a galérií 2023

13. máj od 13:00 do 23:00 hod.

PROGRAM:

- 13:00 Prehliadka interaktívnej expozície
- 14:00 Interaktívna expozícia očami detských sprievodcov
- 15:00 **Braillovo písmo, ako ho nepoznáme** – zručno-edukatívne spoznávanie sveta nevidiacich
- 16:00 Prehliadka interaktívnej expozície a vystúpenie komorného divadla **Portál s rozprávkou O troch grochoch** (exteriér)
- 17:00 Interaktívna expozícia očami detských sprievodcov
- 18:00 Prehliadka interaktívnej expozície a kreatívny workshop **Namaľuj si veselé tričko** (exteriér)
- 19:00 Vstup každú hodinu - prehliadky interaktívnej expozície
- 22:00 Posledný vstup - **nočná prehliadka interaktívnej expozície**

Zmena programu vyhradená! Vstupné podľa aktuálneho ceníka. Zakúpená vstupenka na prehliadku stálej expozície platí na všetky ďalšie programy v daný deň.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY | Múzeum špeciálneho školstva v Levoči, Námestie Majstra Pavla 28
e-mail: mss.levoce@gmail.com, www.msslevoce.sk
+421 918 625 285

Máj v Átriu

JARMOK MARKETPLACE
ATELIÉR

Každú stredu 14.00 - 16.00
Kurz maľovania, kreslenia a grafiky
pod vedením Jakuba Milčáka

Štvrtok 4.5. 15.00
Macramé kurz - letná plážová taška
prípravíme sa na leto s macrame taškou

Štvrtok 11.5. 17.00
Kvízovanie vo Výberofke
2-3 členné tímy si zmerajú sily v týchto oblastiach - Legendy Spiša, Moderná hudba, Fotografia, Gastronómia

Štvrtok 17.5. 18.00
Noc literatúry 2023
priaznivci kvalitnej literatúry sú pozvaní na Jarmok, kde si vypočujú úrky nových slovenských prekladov literárnych textov európskych autorov/autoriek

Utorok 23.5. 15.30
Základy paličkovania
ukážeme si paličkárske vybavenie a naučíme sa základný vzor

Štvrtok 25.5. 9 - 18.00
Retro deň vo Výberofke - káva podávaná v retro šálkach
dáme šálkam druhú šancu, plus vyhodnotíme súťaž „odfoť svoju najkrajšiu retro šálku“

Pondelok 29.5. 15.00
Herné popoludnie vo Výberofke
príďte si zahrať UNO, šach, pexeso, človeče, nehnevaj sa či naučiť sa zložiť Rubikovu kocku

Streda 31.5. 15.30
Workshop Kvietok z rokokových korálok
navlečieme si kvietok, z ktorého viete vytvoriť prsteň, náramok či opasok

Pripravujeme:

„Víkend otvorených parkov a záhrad“ sa u nás uskutoční 3.6.2023 počas celého dňa.
Srdečne vás pozývame a viac info nájdete na osobitnom plagáte.

Tešíme sa na vás.

Námestie Majstra Pavla 56, vchod cez kaviareň Výberofka
Miesta sú limitované.
Prosíme, rezervujte si miesta na tel.č. 0903278813 / správou na FB/IG.

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ

13. 5. 2023

GALÉRIA MESTA LEVOČA

19.00 hod.
CESTOVATEĽSKÝ VEČER S ROBOM KOČANOM
premietanie fotografií s prednáškou

20.30 hod.

MUSIC VISUAL ARS PRO POPULO

ORBIS PICTUS - ORBIS CANTUS

Harpa on MULTIART KVINTET:
Župník P., Kočan R., Molnár B., Štrauch M., Smetanka M.

Zmyslu PLNÝ program roka

vstup voľný

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV

Sára a traja Otovia

3. máj, streda o 15.00 hod.

Sára je jediné dieťa svojich rodičov. Privítala by niekoho, s kým by sa mohla hrať. Túžobne hľadá na mamičkinu bruško a dúfa, že do ich rodiny čoskoro pribudne súrodenec, no ten neprichádza, a tak zatúži po psíkovi. Rodičia o tom nechcú ani počuť a Sára sa sama vyberie nejakého pohľadať. Na ihrisku stretne troch Otov. Rozhodnú sa jej zadovážiť psíka. Nakoniec sa však všetko dobre skončí.

O zberateľstve odznakov

4. máj, štvrtok o 9.00 hod. a 18.00 hod.

Pozývame vás na stretnutie s Františkom Három, ktorého koníčkom je zberateľstvo odznakov. Porozpráva vám o svojej záľube a predstaví vám svoju zbierku odznakov.

Návraty k poézii Pavla Suržina

9. máj, utorok o 18.00 hod.

Pozývame vás na uvedenie reedície tretej básnickej zbierky Pavla Suržina V ťahu hrobov - Modrý Peter 2023 - pôvodne 1969. Špeciálny hosť Lukáš Frankovič, víťaz Hviezdoslavovho Kubína 2022 a držiteľ ceny J. Demla z 57. ročníka Medzinárodného festivalu poézie vo Valašskom Meziříčí.

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV

Deň, keď dali pastelky výpoveď

10. máj, streda o 15.00 hod.

Jedného dňa si Daniel chcel kresliť so svojimi pastelkami, ale namiesto nich našiel zväzok listov. Pastelky sa naňho nahnevali a viac už nebudú mlčať! Červená mu píše, že je prepracovaná, ružová sa cíti zabudnutá, žltá s oranžovou sa rozhádali, iná sa sťažuje, že je na

papieri neviditeľná. Daniel chcel, aby jeho kamarátky pastelky boli šťastné, a tak dostane nápad...

По-русски обо всем - Po slovensky o všetkom

10. máj, streda o 17.00 hod.

Pozývame vás na rusko - ukrajinsko - slovenské konverzačné stretnutie. Pomôžeme si navzájom a rozvíjame svoje jazykové schopnosti hravou formou cez jazykovú výmenu. Naše ukrajinské priateľky nám pomôžu s ruštinou a možno aj ukrajinčinou a my im na oplátku pomôžeme so slovenčinou.

Deň matiek

12. máj, piatok o 14.00 hod.

Tvorivá dielňa pri príležitosti Dňa matiek je určená pre školský klub detí.

Les ukrytý v knihe 2023 (13. ročník celoslovenskej kampane)

15. - 19. máj,

pondelok - piatok dopoludnia

V tomto roku s témou TAJOMSTVÁ LESA sa opäť zapájame do celoslovenského projektu Les ukrytý v knihe, ktorý prepája knižnice, školy a lesných pedagógov s cieľom zvýšiť čitateľskú a prírodovednú gramotnosť u detí. Kampaň poukazuje na význam lesa a lesníctva pre spoločnosť a podporuje environmentálne vzdelávanie prostredníctvom kníh.

Organizované podujatia pre školské kolektívy.

Autorský večer s Jánom Štrasserom

15. máj, pondelok o 18.00 hod.

S básnikom, prekladateľom, textárom, publicistom Jánom Štrasserom sa budeme rozprávať o jeho prekladoch ruskej literatúry, o básnickej tvorbe aj

o muzikáloch Neberte nám princeznú a Cyrano z predmestia.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV

Elmer a dúha

17. máj, streda o 15.00 hod.

Elmer spolu so svojimi priateľmi čaká, kým sa skončí búrka, aby sa pokochali nádhernou dúhou. Dúha sa však zjaví priskoro a stratí všetky svoje farby. Obetavý Elmer sa ju rozhodne zachrániť a daruje jej tie svoje. Ako však bude vyzeráť, keď sa ich vzdá? Vari o svoju pestrofarebnosť nadobro príde? Prečítame si ďalší Elmerov príbeh o tom, aké dôležité je vedieť sa podeliť.

Noc literatúry 2023

17. máj, streda od 18.00 do 20.00 hod.

Noc literatúry bude tento rok prebiehať sériou čítaní zo súčasnej európskej literatúry na troch rôznych netradičných miestach aj v Levoči. Bližšie informácie nájdete na stránke knižnice a FB.

Klub šikovných rúk

18. máj, štvrtok o 15.00 hod.

Venovať sa obľúbeným ručným prácam môžete aj v knižnici a okrem toho vzájomne si poradiť a vyskúšať nové či staronové ručné práce. V máji si budeme vyrábať šité brošne z filcu.

Let's talk!

19. máj, piatok o 17.00 hod.

Chcete si zdokonaľiť vaše "speaking skills", oprášiť znalosti angličtiny alebo sa jednoducho porozprávať o zaujímavých témach v cudzom jazyku? Pozývame vás na neformálne konverzačné stretnutie Let's talk!

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV

Veľké čistenie zubov v ZOO

24. máj, streda o 15.00 hod.

V zoologickej záhrade sa šíri zápach, pretože si nikto neumýva zuby! Riaditeľ zoo Alfréd Verva pošle ježka Ignáca Mentolku na odvážnu misiu. Stačí zubná pasta na ježkovom chrbte a môže sa dať do práce. Príďte si vypočuť svieži príbeh, ktorý deti nadchne, rozosmeje a najmä povzbudí, aby sa pravidelne starali o svoje zúbky.

Knižný klub KJH

25. máj, štvrtok o 18.00 hod.

Srdečne vás pozývame na stretnutie knižného klubu, kde môžete diskuto-

vať alebo len počúvať rozhovor o dobrej literatúre. V máji čítame Eva spí od Francesci Melandri. Prečítanie knihy nepodmieňuje účasť.

Čo čítajú knihovníci

30. máj, utorok o 15.00 hod.

Pozývame vás na stretnutie čitateľov s knihovníkmi, ktorí vám porozprávajú o nových knihách v knižnici a o tom, čo práve čítajú.

NA KRÍDLACH PRÍBEHOV

Superleňoch

31. máj, streda o 15.00 hod.

Leňoch nedokáže rýchlo utekať, dokonca ani lietieť. Ale vôbec nikto sa mu nevyrovná, keď sa treba pomaly presunúť z miesta na miesto, a pritom sa tváriť celkom nenápadne. Jedného dňa zvieratka z džungle zistia, že im ktosi kradne ich obľúbené ovocie. Odvážny Leňoch neváha ani chvíľu a vydáva sa na dobrodružnú cestu za zločincom... veľmi, veľmi pomaly.

MODERNÁ KNIŽNICA

V rámci projektu Moderná knižnica sme si pre vás pripravili kurzy 3D tlače a modelovania a kurzy základov programovania. Workshopy sú určené pre deti od 10 rokov, študentov, dospelých i seniorov. V prípade záujmu sa, prosím, nahláste na telefónnom čísle 0910 788 895 alebo na mailovej adrese podujatia@kniznicalevoca.sk. Zo záujemcov budú vytvorené menšie skupiny podľa veku, ktoré sa stretnú v čase vyhovujúcom účastníkom kurzov.

Kreatívne 3D modelovanie

Workshop je zameraný na objasnenie základov 3D modelovania a 3D tlače s názornými ukážkami možností využitia 3D tlačiarne a praktickými úlohami, pomocou ktorých sa účastníci naučia sami si navrhnuť jednoduchý 3D model a spracovať ho pre 3D tlač.

Micro:programovanie v knižnici

Tento workshop je zameraný na pochopenie základov jednoduchého programovania s využitím malých počítačov micro:bitov. Cez jednotlivé úlohy sa účastníci kurzu naučia zadávať jednoduché príkazy a vyskúšajú si aj rôzne rozšírenia micro:bitov.

Projekt bol podporený z rozpočtovej rezervy predsedu vlády SR.

Zmena programu vyhradená!

Beletria

Autorský kolektív: *S Rusmi o Rusku*
Benedict, Marie: *Madam Churchill*
Dominová, Viktória: *Mamina lož*
Feldeková, Oľga: *Možno si zatancujeme na druhom svete*
Fowles, John: *Zberateľ*
Giono, Jean: *Král bez kratochvíle*
Hečko, Maroš: *Dedičstvo po barbaroch*
Houellebecq, Michel: *Zničiť*
Chalífa, Chálid: *Smrť je brutálna drina*
Chesterton, Gilbert Keith: *Ohromné maličkosti*
Kalamár, Ondrej: *Kontrola cestovných lístkov*
Koestler, Arthur: *Tma na poludnie*
Mercier, Pascal: *Perlmannovo mlčanie*
Mokoš, Jozef: *Štyri nočné obdobia*
Ogawa, Yoko: *Profesorova rovnica*
Rosten, Leo: *Pan Kaplan má stále triedu rád*
Salvioni, Beatrice: *Špina*
Stoker, Bram: *Súmrak dňa*
Sutherland, Krystal: *Zmiznutie sestier Hollowo-vých*

Romány pre ženy

Astor, Barbora: *Ak budeš môj*
Brnková, Michaela: *Konflikt*
Harmelová, Kristin: *Vinárova žena*
Oke, Janette: *Keď znova vzklíči nádej*
Kasášová, Monika: *Odhalenie 1-2*
Klassen, Julia: *Tiene Swanfordského opátstva*
Maiová, Pauline: *Šťastie má farbu levandule*
Matthews, Carole: *Slnčné dni a morský vánok*
Swan, T.L.: *Raz za život; Na druhý pokus*
Vareille, Marie: *Niekedy je pekné, že ma miluješ*

Detektívky a trilery

Connelly, Michael: *Púštna hviezda*
Duszynski, Tomasz: *Glatz (1.diel)*
Kepler, Lars: *Pavúk*
King, Stephen: *Ak tečie krv*
Pavičič, Jurica: *Krvavá voda*

Komiksy

Akutami, Gege: *Jujutsu Kaisen: Prokleté války 1-4*
Bachalo, Aaron: *Doctor Strange 4 – Mr. Misery*
Brown, Box: *Tetris*
Isajama, Hadžime: *Útok titanů 4-6*
Jamazaki, Kore: *Čarodějova nevěsta 9-10*
Óima, Jošitoki: *Němý hlas 5*
Rey, Javi: *Pod šířym nebom*
Šlajch, V. a kol.: *Štefánik*
Vile, Jurga: *Siniřské haiku*

Literatúra pre deti a mládež

Blabey, Aaron: *Smradi 11*
Brezina, Thomas: *Prípad pre teba a Tigrí tím – 14 nových dielov*
Červená čiapočka – *Hra s tieňmi*
Daynes Katie: *Čo sú oblaky?*
De Mello, Sophia: *Dievčatko z mora*
Đuričová, Ivona: *Vesmír a pehy*
Goldová, Hannah: *Posledný medveď*
Hlavatá, Dana: *Mojej sestre šibe*
Hlušiková, Marta: *O Šoškovi, čo bral všetko doslova*
Marchett, Melina: *Čo robila Zorka v pondelok*
Millwood Hargrave, Kiran: *Júlia a ospalý žralok*
Minecraft: *epické vynálezy*
O'Connor, Barbara: *Vysnívaná odmena*
O'Leary, Dermot: *Toto je nindža mačka a le-*

genda o divej mačke

Harker, Jillian; Stephenson, Kristina: *Otecko ťa má veľmi rád*
Perez, Sébastien: *Posledný vlk*
Raýman, Juraj: *Emil z hôr*
Repaský, Stanislav: *Kristinka a svet fantázie*
Sanderson, Brandon: *Alcatraz verzus diabolski knihovníci*
Simon, Francesca: *Dvaja malí Vikingovia*
Strong, Jeremy: *Pásavec, zajac a syrový sendvič*

Náučná literatúra pre deti a mládež

Barfield, M., Bradley, J.: *Preži deň ako hovienko, sopka či panda*
Brand, Freya: *Spomaľ a rozhladni sa*
Loulová, Katarína: *Hry s textom (nielen) pre dyslektikov*
Mugford, Simon: *Messi je macher!*
Novelli, Luca: *Edison, ktorý vymyslel takmer všetko*
Sánchez Vegara, M.I.: *Alan Turing; Andy Warhol; Charles Dickens; Mahatma Gandhi; Marilyn Monroe; Martin Luther King, Jr.; Michael Jordan (EN)*

Náučná literatúra pre dospelých

Antošová, Eliška: *Na autismus jedine autio-biotika*
Baťo, Rado: *Hrobári slovenskej politiky*
Čejková, Jitka: *Robot 100*
Daniš, Miroslav a kol.: *Spomienky baróna Tótha na Turkov a Tatárov*
Dobiáš, V. a kol.: *Domáce opatrovanie*
Eddo-Lodge, Reni: *Prečo sa už s bielymi nerozprávam o rase*
Farkašová, Etela: *O tichu, pomalosti a iných hodnotách*
Fisher, Mark: *Kapitalistický realizmus*
Gibson, Lindsay C.: *Keď už detstvo neboli*
Grieser, Dietmar: *Dobré duše*
Hanson, R., Hanson, F.: *Odolnosť*
Henzelyová, Iveta: *Rok bylinkára*
Klubert, Tomáš: *Slovenská armáda v druhej svetovej vojne*
Kučerová, Helena: *Psychiatrické minimum*
Lacková, Elena: *Narodila som sa pod šťastnou hviezdou*
Lascar, Oliver: *Svet podľa Elona Muska*
Magnussonová, Margareta: *Švédské umění dobrého stárnutí*
Maté, Gabor: *V ríši hladných duchov*
Mesík, Juraj: *Generácia Apokalypsy*
Naish, Sarah: *Terapeutické rodičovstvo*
Olejník, Vladimír: *Spišský Jeruzalem*
Reid, Anna: *Krajina na okraji*
Růžicková, Zuzana: *Sto zázrakov*
Rychlík, Martin: *Dějiny lidí*
Von Bremzen, Anya: *Umenie sovietskej kuchyne*

..a veľa ďalších! Kompletný zoznam noviniek nájdete na našej web stránke: kniznicalevoca.sk

u. fond na podporu umenia

Nákup kníh z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Suržinova zbierka *V ťahu hrobov* v druhom vydaní

Zbierka básní Pavla Suržina (30. 6. 1939, Smižany – 22. 8. 1992, Levoča) s názvom *V ťahu hrobov*, ktorá práve vyšla v druhom vydaní vo vydavateľstve Modrý Peter, je reedíciou prvého vydania z Východoslovenského vydavateľstva z roku 1969. Vydavateľstvo si ňou pripomenulo tridsiate výročie úmrtia básnika, ktorý žil a tvoril v Levoči.

Suržin časopisecky debutoval v roku 1962 na stránkach Mladej tvorby, časopisu, v ktorom sa naplno prejavila tvorivá sloboda šesťdesiatych rokov a zároveň sa v ňom začínali formovať autori (spomeňme aspoň Dušana Mitanu, Dušana Duška či Osamelých bežcov Ivana Laučíka, Petra Repku a Ivana Štrpku), ktorých tvorba sa v súčasnosti radí ku kánonu slovenskej literatúry. Suržin knižne debutoval zbierkou básní *Už stúpa prach* (1966), po ktorej nasledovali zbierky *Spi, krásna Verona* (1968), *V ťahu hrobov* (1969) a *Šašo v prstoch lásky* (1973). Všetky vyšli vo Východoslovenskom vydavateľstve v Košiciach, ktoré bolo v tom čase jeho domovským vydavateľstvom – tak trochu aj z nevyhnutnosti. Bratislavské vydavateľstvá a ich redaktori v tom čase totiž prisudzovali Suržinovej poézii len regionálny význam. Po sedemročnej odmlke vychádza Suržinovi zbierka *Pokiaľ ma má život* (1980), po prvý raz vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ v Bratislave, ktoré bolo v tom čase vnímané ako najvýznamnejšie vydavateľstvo u nás. Paradoxne, vyšla mu v ňom zbierka, ktorá je z jeho zbierok azda umelecky najmenej výrazná, zrejme aj v dôsledku hľadania nového básnického výrazu.

Koniec osemdesiatych rokov a začiatok deväťdesiatych rokov možno označiť nielen za vrcholné obdobie jeho básnickej tvorby, ale zároveň aj za kľúčové vo vzťahu ku kritickej recepcii jeho básnického diela. Zbierka *Perie a skaly* (Slovenský spisovateľ, 1989) je výnimočne koncentrovanou a presvedčivou výpoveďou a už naplno zachytáva nový Suržinov básnický hlas. Jej vydaním sa zaradil medzi nemnoho slovenských básnikov, ktorí v tomto čase kládli dôraz na identitu života a poézie. V tom období paralelne

pracoval na dvoch nových rukopisoch, s názvami *Spln duše* a *Pamäti z kameňolomu*. Ku koncu roka 1991, nedlho po tom, čo vzniklo vydavateľstvo Modrý Peter, sa súčasťou prvého edičného plánu na rok 1992 stala aj zbierka *Spln duše*. V krátkom čase však Suržin dokončil svoju azda umelecky najhodnotnejšiu a najpresvedčivejšiu zbierku *Pamäti z kameňolomu*, a tak s autorovým súhlasom došlo k výmene týchto titulov v edičnom pláne. Zbierka vyšla v máji 1992 a zaznamenala mimoriadne priaznivý kritický ohlas. Až po autorovej smrti v roku 2008 sme vo vydavateľstve Modrý Peter pripravili na vydanie výber z jeho básnickej tvorby, ktorý sme neprezieravo nazvali *Spln duše*. Názov sme prevzali z rovnomenného nevydaného rukopisu, keďže v tom čase sme sa nazdávali, že rukopis už ako celok knižne nevyjde. Boli sme totiž presvedčení, že

jeho knižne vydané dielo by sa malo završovať tým najlepším, čo počas života vytvoril. Výber *Spln duše* obsahoval okrem básní z vydaných zbierok aj básne z tohto nevydaného rukopisu s levočskou tematikou a básne, ktoré autor tesne pred smrťou napísal rukou do modrého zošita. Vydanie tohto výberu bolo pre pozitívne prijatie autorovho diela ako celku kritikou veľmi dôležité. Prinieslo v zmenenej spoločensko-kultúrnej situácii príležitosť nového čítania textov autora, ktorý bol po väčšinu svojho života vytláčaný na okraj. Kultúrny publicista a recenzent Juraj Kušnierik napísal v časopise Týždeň, že nebyť tohto výberu, nevedeli by sme, akého výnimočného a osobitého básnika sme v Suržinovi na Slovensku mali. Básnik a literárny kritik Miroslav Brück v recenzii na výber *Spln duše* napísal: „*Nachádza v sebe nevšednú odvahu obnažiť sa až na tichnuce dno duše a bez zamlčievania to vyniesť na svetlo.*

Je zarážajúco úprimný a pravdivý, aj keď píše o osobnom zlyhaní: s prirodzenosťou podáva správy z protialkoholickéj liečebne, o ťažkých duševných stavoch, ale vždy s nastraženou nádejou, aby sme o ňu mohli zakopnúť.“

Takmer tri desaťročia, ktoré uplynuli od vzniku pôvodného rukopisu básnického pásma *Spln duše*, preverili jeho trvácnosť, a tak napokon v roku 2017 po edičných úpravách kniha vyšla, čím sa podarilo kompletne knižne vydať celú autorovu tvorbu.

Reedícia Suržinovej zbierky *V ťahu hrobov* je aj svojimi existenciálnymi a vojnovými motívami (časť básní vznikala ako reakcia na okupáciu Československa vojskami Varšavskej zmluvy) príležitosťou vrátiť sa k poézii, ktorá čitateľov surovo preberá z letargie, nástojčivo znepokojuje a núti k hľadaniu

a overovaniu si hodnôt v situácii, akú prežívame aj v súčasnosti pri agresii putinovského Ruska voči Ukrajine. Kniha vyšla s podporou mesta Levoča v limitovanom náklade 100 kusov s ilustráciami Jakuba Milčáka, súčasťou tridsiatich exemplárov je aj originálna grafika Zažínač svetla (linoryt, 7 x 7 cm).

Peter Milčák

Pavol Suržin **matky povolaných**

Matky povolaných si vypravádzajú synov
tých synáčikov ktorí ich kopali
tak že si museli lahnúť
ešte skôr ako sa synáčikovia narodili

Zabudli matky na bolesť a na krv
do kufríkov balia synáčikom sladkosti
vypravádzajú ich až ku krížu
do rúk berú ruženec slz

Akí môžu byť synovia ktorí kopali do matiek
najmä keď sú povolaní na to aby zabíjali
kolkých to položí len čo sa ukážu
v cudzej zemi
k cudzím matkám urobia prvý krok

Matky napriek tomu si vypravádzajú synov
pripomínajú im ako ich synáčikov vychovali
čistia im topánky
bozkajú ich
kážu im už ísť

Akí môžu byť synovia ktorí kopali do matiek

Vlastné matky zaživa urobia nad nimi kríž
obráti sa chrbtom
do rúk vezmú ruženec slz

Mestské kultúrne stredisko Levoča,
uvádza benefičný
Hudobno-zábavný program
Karola Bendžalu

ŠIŠĽAG 3

(Šišľacové šlágre)

Účinkujú :
Chorus Minor Levoča,
Jožo Dubec,
Blažena Kovalíková,
Albín Medúz,
Peter Plačko,
Karol Bendžala
a ktoho zna

Hudba:
Milan Findura,
Vince Jaš,
Karol Bendžala a iní.

Technika:
Laco Staš,
R. Zakucija,
P. Gondkovský

Technická spolupráca:
Alexander Pirš

Premiéra: 28. mája o 19.00 hod. v Levočskom divadle
Repríza: 4. júna o 19.00 hod.
Vstupné: 9 Eur

Obe predstavenia sú benefičné a finančný príspevok sa použije na výstavbu vyhliadkovej veže na Javorine – Marčuline.

FUTBALOVÝ ŠTADIÓN

Futbal: U13+U15

21. 5. 2023 - 10.00 hod. FK 05 Levoča /U15/ - FA Benecol Košice
21. 5. 2023 - 11.45 hod. FK 05 Levoča /U13/ - FA Benecol Košice

Dorast

6. 5. 2023 - 14.00 hod. FK 05 Levoča - FK Pokrok Krompachy
13. 5. 2023 - 14.00 hod. FK 05 Levoča - OŠK Sp. Štvrtok
27. 5. 2023 - 14.00 hod. FK 05 Levoča - 1. MFK Kežmarok

Muži

14. 5. 2023 - 17.00 hod. FK 05 Levoča - TJ FC Kluknava
28. 5. 2023 - 17.00 hod. FK 05 Levoča - OŠK Teplička

Udialo sa ...

„OD ČAJU K RECYKLÁCIÍ“

Žiaci 7. ročníka ZŠ, Gašpara Haina v Levoči sa v mesiacoch január až marec 2023 zapojili do projektu ČAJ vďaka firme PYRODYN spiš s.r.o.. Projekt ČAJ bol schválený vo výzve Agentúry SBA – Slovak Business Agency a NPC na podporu podnikateľského vzdelávania. Projekt pozostával z troch hlavných aktivít. V prvej aktivite sme sa na varenie čaju pozreli očami fyziky, merali sme teplotu, vyrátali sme množstvo tepla potrebného na ohrev vody cez mernú tepelnú kapacitu a tiež prostredníctvom príkonu rýchlovarnej kanvice a zistili sme, koľko nás v skutočnosti šálka čaju stojí. Termovíznou kamerou sme si porovnali účinnosť našich vlastných termohrnčekov. Nechýbali ani hókusy-pókusy a vôňa čaju a čokolády tiež prispela k zvýšenej tvorivosti.

V rámci druhej aktivity sme sa zúčastnili exkurzie v Chemosvite a v SHMÚ v Gánovciach. Chemosvit predstavuje skupinu spoločností orientovaných na výrobu, zušľachťovanie a predaj flexibilných fólií pre obalové účely a pre elektrotechnický priemysel. Nás v Chemosvite najviac zaujala samotná výroba polyetylénovej fólie z plastového granulátu vyfukovaním. Ďalej sme sa oboznámili s rôznymi spôsobmi tlaču na fóliu z polyetylénu a videli sme obrovské množstvo už hotových obalových fólií pre rôzne pochutiny, ako napr. rôzne keksíky, oriešky, chipsy, cukríky... V slovenskom hydrometeorologickom ústave v Gánovciach sme sa zúčastnili vypúšťania meteorologického balóna s rádiosondou.

Ako premeniť plastový odpad na nové, praktické a dizajnové produkty? Ako sa

dajú postaviť recyklačné stroje, ako pracujú? Ako funguje plastová banka? To všetko sme sa dozvedeli v tretej časti projektu na interaktívnej prednáške tvorcov projektu @Precious Plastic Slovakia. Ing. Martin Vasko a Ing. Samuel Ruščák nám aj naživo predviedli recyklovanie: vrchnáčky > drť > tavenina > pravítko, kľúčienka Slovensko. Všetkým, ktorí nás obohatili o nové vedomosti, úprimne ďakujeme.

**Žiaci 7. ročníka
ZŠ, G. Haina, Levoča**

PROJEKT „ČAJ“

Čím chcem byť, keď vyrastiem? To je otázka, ktorú si položí snáď každé dieťa. Možno bude zo mňa podnikateľ (podnikateľka). Ako sa mám na toto povolanie pripraviť, čo všetko musím vedieť...? Žiaci zo Súkromnej základnej školy v Levoči sa zapojili do projektu, v ktorom môžu získať viac informácií o sfére podnikania. Má veľmi jednoduchý názov: „ČAJ“. Varíme

a pijeme ho každý deň, zahreje nás a osvieži. Skúsme sa však zamyslieť nad tým, koľko investícií nás stojí jedna šálka čaju.

Ôsmaci mali vyučovanie netradičnou formou mimo školských lavíc a zahrali sa na budúcich majiteľov čajovne. Vypíť si čajík doma „pri mamke a ockovi“, to je úplná samozrejmosť. Avšak ponúknuť hosťom chutný čaj v útulnom a príjemnom prostredí pre verejnosť už nie je také jednoduché. Výpočet tepla na ohrev vody, cena energie, suroviny, prenájom, zariadenie priestorov, zamestnanci ... sú témy, ktorými sa žiaci aktívne zaoberali pri plánovaní podnikateľských zámerov. Projekt bol uzavretý návštevou Centra popularizácie fyziky v Martine. Veľmi pekne ďakujeme za spoluprácu podniku Eternity Levoča a pani Anne Zekuciovej. Za zabezpečenie materiálnych a študijných podmienok sa tiež chceme poďakovať Slovak Business Agency a firme Pyrodyn spiš s.r.o., ktoré sú realizátorom projektu ČAJ.

Mária Pokrievková

LIVERPOOL V POSTAVENÍ MIMO HRY

Jarná poznávacia exkurzia so študentmi naprieč triedami nášho gymnázia viedla do severnej metropoly Anglicka, mesta futbalu a Beatles, niekdajšieho najväčšieho prístavu Spojeného kráľovstva so vstupom na Atlantik, Liverpoolu.

Výborné spojenie z Košíc, dvaapollhodinový let a iba 15 kilometrov z letiska do centra mesta robia z Liverpoolu veľmi pohodlnú destináciu, ale z početnej skupiny študentov si každý nastavil vlastné priority. Futbalisti chceli vidieť slávny futbalový štadión Anfield, fanúšikovia hudobných legiend

doslova všetko, čo súviselo s Bítlsákmi. Levočania a nadšenci dejepisu chceli osláviť aprílový Svetový deň kultúrneho dedičstva a podobnosť oboch miest.

Podobnosť vôbec nie náhodná

Levoča aj Liverpool datujú počiatky svojich štatútov mesta do rovnakého obdobia - 13. storočia. Obe mestá prosperovali vďaka dôležitej obchodnej polohe v minulosti a v rovnakom období prvej dekády po roku 2000 boli komisiou pre Svetové kultúrne dedičstvo zapísané do jeho zoznamu: Levoča ako rozšírenie oblasti Spišský hrad a pamiatky okolia v roku 2009, Liverpool a najmä jeho historická časť Albert Docks v roku 2004.

Unesco nie je trvalá a samozrejímavá značka!

Pre Levočanov je značka Unesco významnou pridanou hodnotou v oblasti cestovného ruchu, láka turistov a sľubuje ochranu unikátnych národných pamiatok. Prvky zapísané v zoznamoch hmotného aj nehmotného charakteru sa môžu ľahšie zviditeľniť a uchádzať o podporu prostredníctvom podporných finančných schém a fondov. Rozvoj mesta Liverpool, intenzívna obnova historických pamiatok a jej viacdrojové financovanie stoja za rozsiahlou modernizáciou celého mesta, čo ale komisia pre Svetové kultúrne dedičstvo vyhodnotila ako škodlivé a nezvratné. Preto v roku 2021 stráca táto metropola svoju prestížnu značku a na vine sú obnovy, hoci mimoriadne citlivé a premyslené, ktorými ale pôvodný stav a vzhľad historickej časti mesta nenávratne stratil svoju autenticitu a integritu. Podľa dostupných internetových zdrojov sa to doposiaľ stalo iba trikrát, predtým v Nemecku a Ománe.

Výlet za zážitkami a reálnym, po anglicky hovoriacim prostredím sa vydariť. Vyhrali nadobudnuté skúsenosti: s pravými anglickými raňajkami, cestovaním lietadlom aj poschodovým autobusom, s plavbou loďou po Liverpoolskom zálive aj atmosférou slávnej Mathew Street. Zostáva poďakovať škole za takúto príležitosť, rodičom a sponzorom za finančnú pomoc.

A ešte Levoči, jej pozorne stráženým umeleckým skvostom, za pocity svetovosti a hrdosti, ktoré môžeme vďaka nim zažívať doma aj vo svete. Inak by jej tiež odpískali ofsajd.

Mgr. Natália Bajtošová,
Gymnázium sv. Františka Assiského
Foto: autorka

MLÁDEŽNÍCKA VÝMENA - ERASMUS +

Získať nové sociálne kontakty, nové priateľstvá a popri tom sa naučiť niečo nové a vidieť nepoznané umožňuje projekt ERASMUS+, v rámci ktorého sa traja žiaci SOŠ služieb Majstra Pavla zúčastnili mládežníckej výmeny v Grécku.

V rámci projektu From followers to leaders (Od sledujúcich k vodcom), ktorý trval od 13. 3. 2023 do 21. 3. 2023, sa stretli skupiny žiakov z Fínska, Nemecka, Rumunska, Španielska, Grécka, Litvy a Slovenska.

Mládež absolvovala rôzne skupinové aktivity, napr. zoznamovanie na pláži, medzinárodný večer, kde študenti prezentovali

svoje krajiny, tradície, jedlá a pod. Aktivity boli zamerané aj na získanie poznatkov z oblasti podnikania. Účastou na mládežníckej výmene žiaci našej školy získali nové zručnosti v komunikácii pred skupinou, kriticky myslieť, komunikovať v anglickom jazyku, byť asertívni, empatickí, tolerantní, schopní počúvať iných a prijať ich názory, rozvíjať sebadôveru a sebavedomie.

Ak sa naskytne príležitosť a zo strany žiakov bude záujem, naša škola ju v budúcnosti určite opäť využije.

Ing. Katarína Duchová,
učiteľka SOŠ služieb M. Pavla, Levoča

Základná umelecká škola, Námestie Majstra Pavla 48, 054 01 Levoča

o z n a m u j e ,

že v dňoch **5. a 6. júna 2023 (pondelok a utorok)**

od 14.00 hod. do 16.30 hod.

sa uskutočnia **prijímacie talentové skúšky**

v Základnej umeleckej škole v Levoči

v týchto odboroch:

hudobný odbor, č. dverí 39

(klavír, organ, akordeón, gitara, flauta, trúbka, pozauna, lesný roh, bicie, saxofón, cimbal, kontrabas, husle, violončelo, spev)

výtvarný odbor, č. dverí 42

(priniest vlastné práce)

literárno-dramatický odbor, č. dverí 3

(pripraviť si jednu ľubovoľnú báseň alebo úryvok z prozaického textu a pieseň)

tanečný odbor, č. dverí 7

(cvičky, úbor)

Prijímacích talentových skúšok sa môžu zúčastniť:

talentované deti z materskej školy (predškolačci)
v školskom roku 2023/2024 žiaci 1. a 2. ročníka ZŠ
starší žiaci

Postup pri prijímaní nových žiakov:

vyplňte prihlášku na štúdium, ktorú nájdete v sekcii **TLAČIVÁ NA STIAHNUTIE**
zúčastnite sa talentových skúšok podľa uvedeného času a termínu

Mgr. Dušan Kamenický
riaditeľ školy

Spomienky a poďakovania

Emil Dravecký

Dňa 9. 4. 2023 nás vo veku nedožitých 84 rokov navždy opustil môj manžel, náš otec, starý a prastarý otec, príbuzný a známy Emil Dravecký.

Chceme vyjadriť úprimnú vďaku Mons. prof. ThDr. ICDr. PhDr. PaedDr. Františkovi Dlugošovi za dôstojnú rozlúčku, ostatným kňazom za duchovnú posilu a zaopatrenie sviatosťami kresťanskej viery a hudobnému sprievodu.

Ďakujeme aj pracovníkom cintorína mesta Levoča, všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí nás sprevádzali pri poslednej rozlúčke. Sme vďační za prejavy sústrasti, kvetinové dary i modlitby.

Zároveň chceme vyjadriť poďakovanie celému kolektívu interného oddelenia v Levoči a praktickej lekárnke za profesionálnu opateru.

Manželka Veronika s deťmi a ich rodinami

„Nie ste tu s nami, ale v našich myšliach
zostanete stále.“

Petrík Majerčák

Peter Majerčák

Vo februári uplynulo 14 rokov, čo nás navždy opustil môj milovaný syn a brat Petrík Majerčák, a v máji uplynie 1 rok od úmrtia môjho manžela a otca Petra Majerčáka.

Tí, čo ste ich poznali, venujte im spolu so mnou a dcérou tichú spomienku.

S láskou spomínajú najbližší.

„Ten, kto Ťa poznal, spomenie si,
ten, kto Ťa mal rád, nezabudol.“

František Kramarčík

Dňa 8. 5. 2023 by sa náš drahý otec dožil 90 rokov

a zároveň si 13. júla pripomenieme 30 rokov od jeho úmrtia.

S láskou spomína manželka Žofia a syn Vladimír s rodinou.

„Každý z nás má v nebi niekoho,
komu by chcel poďakovať za to,
že bol a povedať mu: veľmi mi chýbaš...“

Vierka Brincková

Dňa 20. mája 2023 uplynie rok odvtedy, keď nás navždy opustila moja milovaná manželka, naša najlákavejšia mamka, babka a prababka Vierka.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku.

S láskou a vďakou za všetko na Teba spomína manžel Janko,
dcéra Inguška, syn Robko, vnukovia, vnučka a pravnúčka.

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV

1. mája – ZAČIATOK MARIÁNSKEHO MESIACA MÁJ

Májové pobožnosti počas týždňa o 19.00 hodine, v soboty, nedele a vo sviatky o 18.50 hodine.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

3. mája – Sv. FILIPA A JAKUBA, APOŠTOLOV, sviatok

5. mája – PRVÝ PIATOK V MESIACI MÁJI

Spovedať budeme každý deň pol hodiny pred rannou i večernou sv. omšou a okrem toho vo štvrtok a v piatok od 18.00 hodiny. Chorých a starých pri príležitosti prvého piatku navštívime v piatok od 8.00 hodiny dopoludnia.

6. mája – FATIMSKÁ SOBOTA na Mariánskej hore so začiatkom o 9.30 hodine

Fatimskú pobožnosť povedie a sv. omšu odslúži Vdp. František Bebko, administrátor farnosti Liptovská Teplička.

7. mája – PIATA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

13. mája – MISIJNÁ PÚŤ DETÍ NA MARIÁNSKEJ HORE V LEVOČI.

V sobotu 13. mája na Mariánskej hore sa bude konať Misijná púť detí s nasledujúcim programom:

8.30 Príchod detí a začiatok púte

10.30 Spoločný moderovaný program na Mariánskej hore

11.00 Krátke katechézy a aktivity v skupinkách

12.00 Raduj sa, nebies Kráľovná

Možnosť sv. spovede

Obed z vlastných zásob

12.30 Modlitba Misijného ruženca

13.00 Svätá omša, hlavným celebrantom sv. omše bude Mons. Ján Kuboš, spišský diecézny administrátor.

14. mája – ŠIESTA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

V túto nedeľu sa uskutoční na Mariánskej hore **Púť mužov**.

15., 16. a 17. mája – PROSEBNÉ DNI – pondelok, utorok, streda

V pondelok, utorok a streda máme prosebné dni za tohtoročnú úrodu.

V Bazilike sv. Jakuba sa budeme spoločne modliť na tento úmysel v pondelok o 5.45 hodine.

15. mája – CELODENNÁ POKLONA SVIATOSTI OLTÁRNEJ

V pondelok 15. mája bude v Bazilike sv. Jakuba **celodenná poklona Sviatosti Oltárnej** v rámci večnej poklony v Spišskej diecéze.

Vyloženie Sviatosti Oltárnej po rannej sv. omši a odloženie s krátkou pobožnosťou a sviatosťným požehnaním o 18.30 hodine.

18. mája – NANEBOVSTÚPENIE PÁNA,

slávnosť**Cirkevne prikázaný sviatok**

Sv. omše: Bazilika sv. Jakuba o 6.00, 8.00 a 19.00 hod.

Bazilika na Mariánskej hore o 16.00 hod.

19. mája – ZAČIATOK NOVÉNY K DUCHU SVÄTÉMU

Spoločne sa ju budeme modliť v závere ranných i večerných sv. omší.

21. mája – SIEDMA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hod.

V túto nedeľu je zbierka na katolícke masmédiá.

24., 26. a 27. mája – LETNÉ KANTROVÉ DNI

V tomto týždni v stredu, piatok a sobotu **sú letné kantrové dni.**

Úmysel týchto kantrových dní je za jednotu kresťanov.

27. mája – VYSLUHOVANIE SVIATOSTI BIRMOVANIA

V sobotu 27. mája o 10.00 hodine bude v našej farnosti **vyslužená sviatosť birmovania.**

27. mája – VIGÍLIA SLÁVNOSTI ZOSLANIA DUCHA SVÄTÉHO

V sobotu večer budeme sláviť dve sv. omše – o 19.00 a 21.00 hodine v Bazilike sv. Jakuba

Sv. omša o 21.00 hodine bude s vlastnými prvkami vigílie **Zoslania Ducha Svätého.**

28. mája – SLÁVNOSŤ ZOSLANIA DUCHA SVÄTÉHO – TURICE

Dnešnou slávnosťou sa končí veľkonočné obdobie a začína obdobie cez rok.

Ráno, na obed a večer sa znova modlíme modlitbu Anjel Pána.

Všetky sv. omše ako každú inú nedeľu.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20 a sv. omša o 14.30 hodine.

V dnešný deň si pripomenieme SIEDME VÝROČIE KONSEKRÁCIE OBETNÉHO OLTÁRA A BAZILIKY SV. JAKUBA.

29. mája – TURÍČNY PONDELOK

Podľa starej tradície zachováme Turičný pondelok. Ráno budeme sláviť votívnú sv. omšu o Duchu Svätom.

V tento deň sa súčasne slávi spomienka na **PREBLAHOŠLAVENÚ PANNU MÁRIU, MATKU CIRKVI.** Večerná sv. omša so spomienkou na Pannu Máriu, Matku Cirkvi.

Na Mariánskej hore sv. omša o Panne Márii o 16.00 hod.

31. mája – NAVŠTÍVENIE PANNY MÁRIE

V univerzálnom cirkevnom kalendári sa v tento deň slávi sviatok Navštívenia Panny Márie.

Na Slovensku tento sviatok slávime 2. júla.

Sv. omša na Mariánskej hore o 17.00 hodine bude slávená pri príležitosti prebiehajúcej synody v Cirkvi.

Hlavným celebrantom bude Mons. Ján Kuboš, administrátor Spišskej diecézy.

Helena Vdovjáková

Dňa 14. 5. 2022 uplynie 5 rokov odvtedy, čo nás navždy opustila moja mamka Helena Vdovjáková.

Tí, čo ste ju poznali, venujte jej tichú modlitbu a spomienku.

S úctou a láskou syn Branislav, vnučka Ninka a ostatná smútiaca rodina

Anna Lesňáková

Dňa 17. marca 2023 nás navždy opustila moja milovaná manželka, naša drahá mamka, babka, prababka, svokra a príbuzná.

Chceme vyjadriť úprimnú vďaku Mons. prof. ThDr. ICDr. PhDr. PaedDr. Františkovi Dluhošovi, PhD. a pánovi dekanovi ICLic. Petrovi Majcherovi za duchovnú posilu, vysluhovanie sviatosti, pohrebnú Svätú omšu a pohrebné obrady.

Ďakujeme aj pracovníkom cintorína mesta Levoča a všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí nás sprevádzali na poslednej rozlúčke s našou drahou zosnulou a za prejavy sústrastí, kvetinové dary a modlitby.

Zároveň chceme vyjadriť vďaku kolektívom oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny a všeobecnej chirurgie za profesionálnu opateru v posledných chvíľach jej života.

Manžel Michal a ostatná smútiaca rodina

„Srdce a duša, ruky, oči, všetko zmizne, len stopy tvojej lásky a spomienky na predobré srdce nám zostanú.“

Michal Suchý

Dňa 21. 5. 2023 uplynie 10 rokov od úmrtia nášho manžela, otca, dedka Michala Suchého.

S láskou na Teba spomína manželka Mária, deti Silvester, Adriana, Mária s rodinami a ostatná smútiaca rodina.

„Aj keď už roky prešli, čo zaspal si navždy, v srdci bolesť ostáva a spomienky na Teba mi slzy do očí tlačia.“

Jozef Jurčík ml.

Dňa 6. mája 2023 uplynie jedenásť rokov, čo nad Tvojím hrobom v slzách som stála. Smútok, žiaľ a samota mi len ostala. Spomienky mi Ťa však vracajú a silu žiť dávajú. A tak spomínam deň čo deň a verím, že raz sa s Tebou stretnem.

Kto Ťa poznal, spomenie si a tichú modlitbu Ťi venuje, tomu ďakujem.

S láskou na Teba spomína manželka Jana a ku mne sa pripája Tvoja mamka Helena.

„Odišiel si ticho, nie si medzi nami, v našich srdciach žiješ stále s nami.“

Jozef Jurčík st.

Už len kytičku kvetov na hrob Ťi môžem dať a pri plamienku sviečky s láskou spomínať.

Dňa 4. mája uplynie 7 rokov, čo nás navždy opustil môj manžel, otec a dedko Jozef Jurčík st.

S tichou modlitbou, láskou a úctou spomínajú manželka Helena, synovia Miroslav, Rastislav s rodinami, nevesta Janka a ostatná smútiaca rodina.

*„Odišiel si cestou, ktorou ide každý sám,
len brána spomienok ostala dokorán.“*

Petra Mucha

Ten, kto Ťa poznal, si spomenie a ten, čo Ťa mal rád, nikdy nezabudne.
Dňa 3. 5. 2023 uplynú 8 rokov od úmrtia môjho manžela a otca Petra Muchu.

**S láskou na Teba spomína manželka,
deti, mamka, súrodenci a ostatná smútiaca rodina.**

Julianna Ogurčáková

Ján Ogurčák

Dňa 7. 5. 2023 uplynú 5 rokov, odkedy nás navždy opustila moja milovaná mamka Julianna Ogurčáková a 12. 3. 2023 uplynulo 18 rokov, čo nás opustil môj milovaný otec Ján Ogurčák.

Tí, ktorí ste ich poznali, venujte im spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S láskou a úctou spomína dcéra Anna s rodinou.

Marcela Rimska

Dňa 3. mája si pripomenieme 5. výročie úmrtia mojej milovanej manželky, našej drahej mamičky a babičky Marcely Rimskej. Chýbaš nám, nikdy na Teba nezabudneme.

**S úctou a láskou spomína manžel Milan,
deti Marcela, Svetlana, Miloš, Milan s rodinami a zať Vladimír.**

*Boli pre nás vzorom. Učili nás pokore, láske.
Nikdy nezabudneme.*

**Alžbeta a František
Vaverčákovci**

Naši najdrahší rodičia, nikdy Vám nebudeme dosť vďační za krásny život, ktorý ste nám dopriali. Mamka by sa dožila 95 rokov a otecko by oslávil storočnicu.

Venujte s nami tichú spomienku dvom vzácnym a múdрым ľuďom, ktorí mali vždy na tvári úsmev.

Ďakujeme.

Dcéry Emília, Eva a Iveta s rodinami

*.....a zanechal som svojich, chodníčky do lesov,
všetko, čo som mal rád, keď zavolať si ma Pán...“*

Ondrej Bič

Dňa 4. 5. 2023 si s láskou a úctou pripomínáme nedožitú 100. výročie narodenia môjho manžela a nášho otca Ondreja Biča.

Tí, ktorí ste ho poznali a mali radi, prosíme, venujte mu spolu s nami tichú spomienku a modlitbu.

Manželka Mária, deti Marienka, Ondrej, Ľubomíra so svojimi rodinami

Slovičko od minoritov

*Nech nás Pastier našich duší vedie na
vždy zelené pasienky.*

Drahí Levočania,

podobne ako pred rokom, opäť musím písať, že máme chladnú jar a túžime po oteplení. Myslím, že všetci sa túžime zohrievať na slniečku hľadiac na krásnu jasnozelenú trávu. Je krásne opäť vidieť, ako v prírode všetko raší, pulzuje novým životom. Nie nadarmo sa hovorí, že májová bryndza je najlepšia. Po kvalitnej paši ovečky produkujú najkvalitnejšie mlieko. Podobne je to s nami. Ak je v našom vnútri kvalita, to, čo produkujeme, je kvalitná. Ak je naše srdce nasýtené dobrotou, vychádza z neho dobrota – v podobe láskavých slov, skutkov, gest... Na rozdiel od bryndze, ktorá je najlepšia v máji, **z nášho srdca by mala vytekať dobrota po celý rok.** Závisí to od pokrmu, ktorý mu ponúkame. A to závisí od nás. Mnohým sa zdá, že stav nášho srdca závisí, podobne ako pri tráve, od vonkajších okolností – od pokoja v rodine, v spoločnosti, od stavu financií. Nie je to tak. Poznáme ľudí so zdravotnými, finančnými alebo inými problémami, ktorí dokážu prijať svoj stav, byť vyrovnaní, ba až šťastní. Tým najdôležitejším je prijať svoj život taký, aký je a snažiť sa o dobro v akomkoľvek by sme boli stave. Z pohľadu kresťanstva hovoríme o prijatí Božej vôle a trpezlivom nesení svojho kríža. Je dobré, keď pri tom pozeráme na ľudí, ktorí to dokážu.

Najlepšou, priam majsterkou v prijatí a realizovaní životných výziev, je Panna Mária. Obdivuhodne prijala neuveriteľnú Božiu ponuku. Porodila a starala sa o Božieho Syna. Preto ju tolko ospevujeme, preto sa jej tolko prizierame, **preto celé generácie zakusujú, že láska k Márii prináša duši skutočný pokoj, radosť, sviežosť.** Každá duša je pozvaná pripodobniť sa jej duši a dovoliť Božiemu Duchu, aby v nás počal nový život, novú sviežu jar – aj v starobe, chorobe či chudobe. Preto Vás aj v tento máj srdečne pozývame na májové pobožnosti, na spoločnú oslavu toho, čo sa udialo v živote a v srdci Panny Márie – v snahe pripodobniť stav našich duší jej добрôte, v snahe dovoliť Božiemu Duchu nech nás vedie tam, kam on uzná za najlepšie. Aj slávenie odpustovej slávnosti nášho kostola – Zoslanie Ducha Svätého s jej predchádzajúcou predĺženou večernou vigíliou nám má pomôcť dovoliť Duchu Svätému, nech v nás pôsobí ako v Panne Márii.

Tieto slová píšem krátko po tom, ako som bol zvolený za kustóda minoritov na Slovensku. Znamená to, že najbližšie štyri roky by som mal byť predstaveným

štyrom našim slovenským komunitám. Zároveň to pre mňa znamená, že by som mal odísť z rodnej Levoče do Bratislavy. Nie je to pre mňa ľahké. Pán povedal, že proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti a v jeho dome (Mt 13, 57), no ja musím povedať, že som sa doma cítil veľmi dobre a prejavovali ste mi mnoho žilivosti. V Liste Hebrejom čítame: **Nechcelsi obeť ani dar, ale dal si mi telo. Vtedy som povedal: Hľa, prichádzam - vo zvitku knihy je napísané o mne -, aby som plnil tvoju vôľu, Bože.** (10, 5, 7) Viem, že skutočná radosť je v prijatí celej Božej vôle, preto chcem ako Panna Mária vo všetkom hovoriť: *Nech sa mi stane podľa tvojho slova.* Budú mi chýbať spoločenstvá, ktoré sú pri našom kostole a kláštore, Reedukačné centrum i výstupy na Mariánsku horu..., no som presvedčený, že tak ako vždy má Pán pre moju dušu pripravenú „vždy zelenú pašu“. Chcem spolu s Pánom povedať: **Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo** (Jn 4, 34). Som presvedčený, že Panna Mária v tom pomôže mne i každému z nás, ak jej necháme miesto vo svojom srdci i vo svojej mysli. Pomôže nám dať sa viesť Pastierom našich duší na vždy zelené pasienky.

Brat Martin Mária Kollár OFMConv.

V MÁJI POZÝVAME NA:

Májové pobožnosti – v soboty po rannej svätej omši, v ostatné dni o 15.30 hod.

Novéna pred sviatkom svätého Antona – počas utorkov v kázňach svätých omší predstavujeme život a myšlienky sv. Antona; po svätých omšiach o 15.50 aj krátke pobožnosti.

18. 5. Nanebovstúpenie Pána – 15.00 posvätný ruženec, 15.30 májová pobožnosť, 15.50 svätá omša

27. 5. Vigília Zoslania Ducha Svätého – 18.00 svätá omša s predĺženou liturgiou slova

28. 5. Zoslanie Ducha Svätého – 11.00 slávnostná odpustová sv. omša

EVANJELICKÁ CIRKEV AUGSBURSKÉHO VYZNANIA

Služby Božie na mesiac máj 2023

Milí Levočania!

Iste by ste vedeli odpovedať na otázku, kto je svedok. Viete to možno z osobnej skúsenosti. Svedkom je človek, ktorý sa osobne zúčastnil udalosti, môže ručiť za pravdivosť toho, čo hovorí, pretože to videl na vlastné oči a počul na vlastné uši.

Chceme spoločne premýšľať nad **udalosťami, ktoré sa odohrali v štyridsiaty deň po Ježišom vzkriesení. Bol to deň, keď sa Ježiš lúčil so svojimi učeníkmi a vystúpil k svojmu Otcovi a nášmu Otcovi do neba.** Ježiš sa týmto predstavuje učeníkom ako Boží Syn nielen v pozemskej skúsenosti. Umožňuje im tak pochopiť pravdu, že Boží Syn je na nebesiach. Božie kráľovstvo nie je z tohto sveta. Božie kráľovstvo do tohto sveta v Ježišovi Kristovi vstúpilo, a preto aj tí, ktorí v Neho uverili, uveria, že nie sú len z tohto sveta, ale majú budúce miesto v Božom kráľovstve.

V mesiaci máj si pripomínáme slávnosť Pánovho vstúpenia na nebesá a zoslanie Ducha Svätého na učeníkov. Ježiš splnil svoje poslanie, ktoré mu dal Otec a odchádza na Božiu pravicu. Učeníci dostávajú v túto chvíľu od Neho požehnanie a poslanie, úlohu. Sk 1,8: „**ale prijmite moc Ducha Svätého, ktorý zostúpi na Vás a budete mi svedkami aj v Jeruzaleme, aj po celom Judsku, aj v Samárii a až do posledných končín zeme.**“ Učeníci dostávajú od Ježiša príkaz byť Jeho svedkami.

Kniha Skutkov apoštolov nám rozpráva, ako učeníci vydávali svedectvo o vzkriesenom Ježišovi Kristovi. Učeníci sami o sebe hovoria - sme svedkami. V deň zoslania Ducha Svätého apoštol Peter vyhlasuje: „**Tohto Ježiša vzkriesil Boh a my všetci sme svedkami toho.**“ Sk 2,32

Svedčili o Ježišovi Kristovi, Božom Synovi a o tom, čo Boh v Ňom vykonal pre spásu a záchranu človeka, svedčili o Jeho učení, Jeho moci, láske, o Jeho umučení a smrti na kríži, o Jeho zmŕtvychvstaní. Učeníci boli od počiatku Ježišovho pôsobenia spolu s Ním.

Na vlastné uši počuli, čo Ježiš hovoril, na vlastné oči videli, čo konal. No na to, aby sa učeníci stali svedkami, to všetko ešte nestačilo. Nestačilo vidieť, počuť, dotýkať sa. **Až zoslanie Ducha Svätého robí učeníkov schopnými byť svedkami Ježiša Krista.**

Vieme, akým spôsobom učeníci vydávali svedectvo. Vieme, o čom svedčili a kto ich robil schopnými svedčiť. Možno sa pýtame, či iba učeníkom boli adresované slová „**budete mi svedkami**“. Možno sa pýtame: Môžeme aj my byť svedkami Ježiša Krista? Odpoveď znie, že nielen môžeme, ale máme nimi byť. Aj nám patria Ježišove slová „**budete mi svedkami**“! Ako? Aké svedectvo má vydať o Ježišovi Kristovi cirkev, ktorej sme členmi? Odpovedať môžeme: **byť svedkom Ježiša Krista znamená podobať sa Ježišovi Kristovi.** Takto je to napísané v Božom slove 1.Jánov 4,17: „**Pretože aký je On, takí sme aj my v tomto svete.**“ Odpoveď je i takáto: **Ak chceme byť svedkami vzkrieseného Pána, musíme chcieť byť nositeľmi vlastností, znakov, o ktoré sa On modlí vo svojej arcipastierskej modlitbe v Evanjeliu Jána v 17. kapitole.**

Ak budeme nositeľmi týchto znakov, budeme Jeho svedkami a naplníme tak poslanie dané aj nám. Pán Ježiš sa modlí za svojich nasledovníkov, ktorí majú byť Jeho svedkami a prosí, aby v ich živote nechýbala **Radosť, Svätosť, Pravda, Láska.**

Radosť - svedčiaca cirkev má byť radostným zhromaždením veriacich ľudí, radujúcich sa z toho, čo Boh pre nich učinil a stále koná.

Svätosť, Pravda - svedčiaca cirkev je spoločenstvom veriacich ľudí oddelených pre službu Bohu neustále sa pýtajúcich na Božie zámery. Tu sme však hneď vedení k Pravde. Pretože ako Radosť aj Svätosť závisia takmer výhradne od toho, ako dobre poznáme Božie slovo, ako dobre uplatňujeme vo svojom živote zásady písaného Božieho zjavenia. Keďže posvätenie znamená oddelenie sa pre Pána Boha, tak cesta k posväteniu je v prívlastení si a uplatnení Pravdy Božieho slova v živote.

Láska - je vôbec najvýznamnejším znakom svedkov Ježiša Krista, svedčiacej cirkvi. Apoštol Pavel uvažoval o láske a zasadil ju do kontextu viery a nádeje, aby napokon napísal: „**Teraz však zostávajú viera, nádej, láska, troje, ale najväčšia z nich je láska.**“ 1K 13,13. Toto mal na mysli Pán Ježiš Kristus, keď sa modlil a vo svojej modlitbe hovoril o Radosti, Svätosti, Pravde ako o základných znakov svojich svedkov, no na záver položil dôraz na Lásku. „**Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa vzájomne milovali, ako som vás ja miloval, aby ste sa aj vy vzájomne milovali. Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete vzájomne milovať.**“ Ján 13,34

Podľa našej lásky všetci majú poznať, komu patríme, kto je naším Pánom a aj

Michal Suvák

Katarína Suváková

S vrúcnu spomienkou si 15. 5. 2023 pripomenieme nedožitú 80. výročie narodenia nášho ocka Michala Suváka a dňa 27. 6. 2023 nedožitú 74. narodeniny našej mamy Kataríny Suvákovovej. Zároveň si v tomto roku pripomenieme už 20. výročie ich odchodu do večnosti. Ti, ktorí ste ich poznali, venujte im, prosíme, okamih svojho času a zaspomínajte si na nich spolu s nami.

S úctou a láskou deti
Jana, Ľuba, Iveta a Michal s rodinami

to má byť naše svedectvo o Ježišovi Kristovi. Vo sviatok Vstúpenia Pána na nebesá, Pána Ježiša Krista prosíme o Dar Ducha Svätého, ktorý z nás robí svedkov Ježiša Krista. Nech nás Jeho Duch vedie k Radosti, Svätosti, Pravde a Láske a tie nech sú našim svedectvom o našom Pánovi a Spasiteľovi.

V KOSTOLE NA NÁMESTÍ

7. 5. 2023 – 4. nedeľa po Veľkej noci o 9.00
 14. 5. 2023 – 5. nedeľa po Veľkej noci o 9.00
 18. 5. 2023 – Vstúpenie Krista Pána na nebesá o 18.00
 21. 5. 2023 – Nedeľa po Vstúpení, spoveď a Večera Pánova o 9.00
 28. 5. 2023 – 1. slávnosť Svätodušná o 9.00
 29. 5. 2023 – 2. slávnosť Svätodušná o 9.00

Každý utorok o 17.00 hod Biblická hodina na fare

Každý piatok od 13.00 hod pozývame deti na Detský klub na fare.

Záujem o pastorálnu návštevu alebo prislúženie Večere Pánovej v domácnostiach môžete nahlásiť na tel. číslo cirkevného zboru: 0917 771 758 alebo 0918 828 199, farárka Zuzana Durcová, prípadne e-mailom na faralevoca@gmail.com.

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV

BOHOSLUŽOBNÝ PROGRAM NA MESIAC MÁJ 2023:

Svätá liturgia **v nedeľu o 10.00 hod.**

Svätá liturgia **počas pracovného týždňa o 16.30 hod.**

Svätá liturgia **počas pracovného týždňa ráno a v sobotu o 7.30 hod.**

Svätá liturgia **počas pracovného týždňa v deň sviatku o 18.00 hod.**

(presný deň a čas sv. liturgie bude ohlásený pri nedeľných oznamoch alebo na: facebook.com/grkatlevoca)

SVIATKY V MESIACI MÁJ 2023:

7. máj – **Nedeľa o samaritánke**

11. máj – štvrtok (18.00 hod.) – sviatok

Blažený hieromučeník Vasil,
prešovský svätici biskup

14. máj – **Nedeľa o uzdravení slepého**

Slávnostné prijatie Eucharistie
detí našej farnosti

18. máj – štvrtok (18.00 hod.) – prikázaný sviatok

Nanebovstúpenie Pána, myrovanie

21. máj – **Nedeľa otcov prvého všeobecného snemu v Nicei (rok 325)**

28. máj – **Nedeľa Päťdesiatnice – Zostúpenie Svätého Ducha, myrovanie**

29. máj – pondelok (18.00 hod.) – sviatok
Pondelok Svätého Ducha – Najsvätejšej trojice

POHOTOVOSTNÉ LEKÁRNE

ROZPIS SLUŽIEB MÁJ 2023
OKRES LEVOČA

1. 5.	8.00 - 19.00	Lekárneň SOPHUS
2. – 5. 5.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
6. – 7. 5.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
8. 5.	8.00 - 19.00	Lekárneň Dr. Max
9. – 12. 5.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
13. – 14. 5.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
15. – 19. 5.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
20. – 21. 5.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
22. – 26. 5.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
27. – 28. 5.	8.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max
29. – 30. 5.	16.00 - 20.00	Lekárneň Dr. Max

Lekárneň Dr. Max
(Pri podkove 7)
tel. 0901 961 267

Lekárneň SOPHUS (Pharmalena s.r.o.)
(Kukučínova 3)
tel. 0904 763 182

POTRAVINOVÉ A HYGIENICKÉ BALÍČKY PRIVIEZLI AJ DO LEVOČE

Na prelome marca a apríla Spišská katolícka Charita doručila desiatky ton potravinovej a hygienickej pomoci ľuďom a rodinám na celom Spiši, v Liptove a Orave. Najviac balíkov s touto pomocou putovalo do okresu Rimavská Sobota. Stovky z nich dostali aj ľudia v okrese Levoča. Tých potravinových im pracovníci Spišskej katolíckej charity priviezli 980, balíkov s hygienickými potrebami bolo 790.

"Bola to náročná úloha, ale plnili sme ju veľmi radi. Je naším poslaním pomáhať ľuďom v núdzi. My ale nie sme liekom, my sme len lyžičkou, ktorá ten liek podáva," povedal diecézny riaditeľ Spišskej katolíckej charity Pavol Vilček.

Organizátorom jarnej pomoci bolo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Vo svojom stanovisku píše: „Táto forma pomoci je určená pre jednotlivcov, rodiny s deťmi aj dôchodcov, invalidov a ťažko zdravotne postihnutých ľudí, ktorí sú príjemcami pomoci v hmotnej núdzi a ocitli sa v mimoriadne nepriaznivej alebo krízovej životnej situácii.“

Na nákup potravín a hygienických potrieb dostalo ministerstvo financie vo výške 5,3 milióna eur z Fondu európskej pomoci pre

najodkázanejšie osoby. A dobrou správou je, že rovnakej pomoci sa ľudia dočkajú aj na jeseň.

Marek Baláž
PR team Spišskej katolíckej charity

SILNÉ REČI

STAND-UP COMEDY SHOW

Jakub Lužina

Šimon Ferstl

Matej Adámy

Dano Čistý

Silné Reči

LEVOČA

07/05/23

19:00

Kino Úsmev

Lístky v predpredaji na listky.silnereci.sk
a v pokladni MsKS Levoča, t.č. 053 451 2522

ZUZANA
FIALOVÁ

ROMAN
POLÁČIK

ZDENA
STUDENKOVÁ

Donald Churchill
**ZAHRÁTE MI
MANŽELA?**

ALEBO MALIAR IZIEB

KINO ÚSMEV LEVOČA
13. 5. 2023 @ 19.00 HOD.

Lístky v predpredaji v pokladni MsKS Levoča, t.č. 053 451 2522 a v sieti ticketportal.sk

18

ČT

FK

FILMOVÝ KLUB

02

VÝCHODNÝ FRONT

2. (UTO) o 19.00 hod. • Dokument • 98 min. • LOT/ČR/UA • s preukazom FK 4€/ bez preukazu FK 6€

12

SD

P

04 05 06

STRÁŽCOVIA GALAXIE 3

4., 5., 6. (ŠTV, PIA, SOB) o 19.00 hod. • Akčný, Sci-fi, Fantastický • 150 min. • USA • 6€

SD

SD

06

SUPER MARIO BROS. VO FILME

6. (SOB) o 17.00 hod. • Animovaný, Komédia • 92 min. • USA • 5/6€

12

ČT

P

12

SESTRY V SEDLE

12. (PIA) o 19.00 hod. • Komédia • 88 min. • FR • 6€

7

SD

P

14

MYŠKA PATTIE: Na vlnách dobrodružstva

14. (NED) o 15.00 hod. • Animovaný, Fantastický, Akčný • 107 min. • FR • 5/6€

12

ST

P

18

ZNOVU SA ZAMILOVAŤ

18. (ŠTV) o 19.00 hod. • Komédia, Romantický • 101 min. • USA • 6€

SD

SD

P

19

ZODI A TEHU: Princovia púšte

19. (PIA) o 17.00 hod. • Dobrodružný, Rodinný • 105 min. • FR • 5/6€

12

SD

P

19 20

RÝCHLO A ZBESILO 10

19., 20. (PIA, SOB) o 19.00 hod. • Akčný • 129 min. • USA • 6€

12

ST

FK

23

FILMOVÝ KLUB

IL BOEMO

23. (UTO) o 19.00 hod. • Dráma, Hudobný, Životopisný • 140 min. • ČR/IT/SR • s preukazom FK 4€/ bez preukazu FK 6€

12

OV

P

26

TAK ZLE AKO SA LEN DÁ

26. (PIA) o 19.00 hod. • Komédia • 78 min. • SR • 6€

7

SD

P

27 28

MALÁ MORSKÁ VÍLA

27. (SOB) o 17.00 hod. • 28. (NED) o 15.00 hod. • Dobrodružný, Rodinný, Rozprávka • 134 min. • USA • 5/6€

15

ST

P

27

HYPNOTIK

27. (SOB) o 19.30 hod. • Thriller, Akčný, Mysteriózny • 93 min. • USA • 6€

AUDIO
VIZUÁLNY
FOND

Digitalizáciu kina Úsmev finančne podporil Audiovizuálny fond v rámci komplexného projektu, realizovaného vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky.

Rezervácia vstupeniek na internetovej stránke kino.levoca.sk
Predpredaj a predaj vstupeniek hodinu pred premietaním v pokladni kina Úsmev Levoča t.č. 053/4512208.
Zmena programu vyhradená!